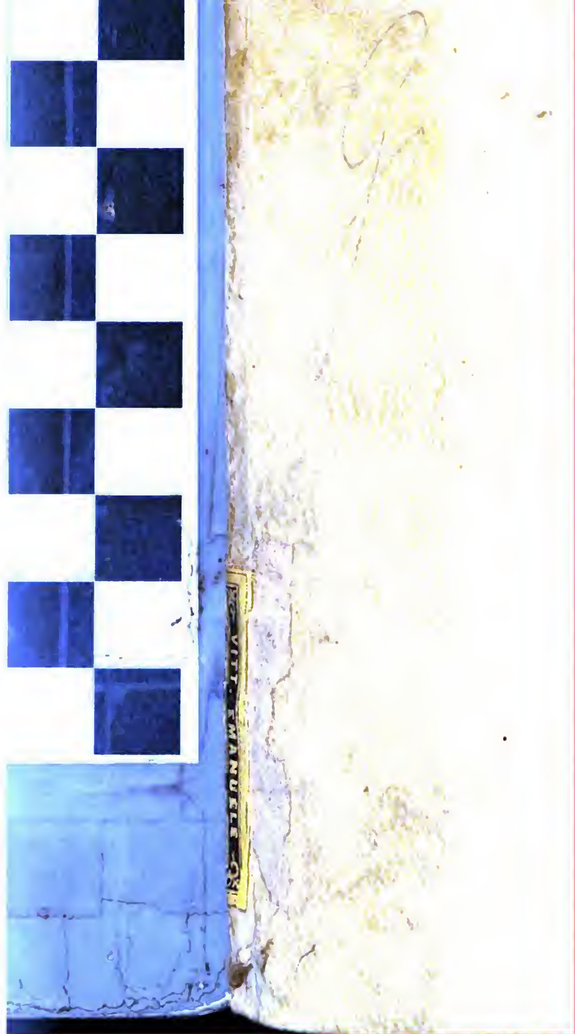

VITT. EMANUELE

VITT. EMANUELE

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
13
14 Q
11

NES

, ET
CTIO-
ICO-
IN

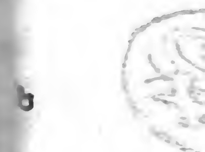

STRO

TIO

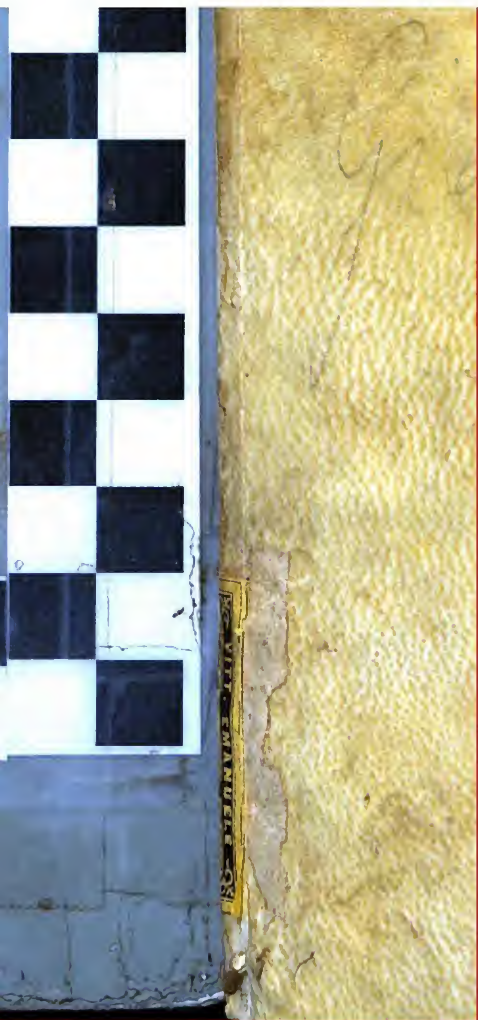
...nta

...Bia...

post. 168

...vilegio.

VITT. EMANUELE

CONSTITVTIONES

PRO SPIRITVALI, ET TEMPORALI DIRECTIONE INSTITVTI CLERICORVM SAECVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM

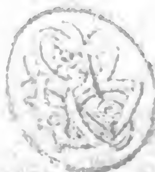
APPROBAT

A SANCTISS. D. NOSTRO

INNOCENTIO

PAPA XI.

ROMÆ, Typis Rev. Cam. Apost. 1684.

Superiorum facultate, & privilegio.

CONSTITVTIONVM PRO SPIRITVALI, TEMPORALIQVE INSTITVTI CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM DIRECTIONE.

PROOEMIVM.

QVemadmodum Institutum Clericorum Sæcularium in commune viventium, à Sancta Sede Apostolica jam approbatum, tria præcipuè intendit: primò juventutis in virtutibus, & necessarijs studijs (conformiter Sacro Tridentino Concilio sess. 23. de reformatione cap. 18.) institutionem, ut hàc vià semper boni Clerici, ad præscriptam in hoc Instituto vivendi normam educandi & instituendi, in Ecclesià Catholicà ad procurandam salutem animarum haberi possint. Secundò privatam Clericorum, sive Sacerdotum Curatorũ, & in alijs

beneficijs actu exiſtentium directionem, quà Deo benedicente contra graviora pericula ſæculi cum Clericalis ordinis decore ſecurè ſubſiſtere valeant. Tertiò curam Sacerdotum ſenum, aliorumque ex quocunque caſu, ſeu defectu ad munia, & functiones Eccleſiaſticas inhabilium. Ita & conſtitutiones præſentes pro directione Superiorum ejuſdem Inſtituti in tres partes, eo, quo ſequitur ordine in Bullà approbationis diſtinguuntur; incipiendo parte primà de directione juventutis. Quà vià delectus bonæ juventutis pro Seminarijs haberi poſſit &c. uti in contextu Conſtitutionum.

INNOCENTIVS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcrosancti Apostolatùs Officium, quo Catholicæ Ecclesiæ per universum terrarum orbem diffusæ regimini, meritis licet & viribus longè impares, divinà dispositione præsidemus, salubriter exequi auxiliante Domino jugiter satagentes, pia Presbyterorum, & aliorum Clericorum propriæ, alienæque saluti laudabiliter incumbentium Instituta paterno favore libenter prosequimur, & illis quæ pro felici eorum directione providè prudenterque constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque illibata persistant, Apostolici muniminis adjungimus firmitatem. Aliàs siquidem pro parte dile-

ctorum filiorum Clericorum Sæcularium in communi viventium nobis exposito, quod Anno M.DC.XL. operà tunc in humanis agentis Bartholomæi Holtzhauser inchoatum fuerat eorum Institutum, quod Deo opitulante in dies adeò excreverat, ut non tantùm à bo. mem. Ioanne Philippo dum vixit Archiepiscopo Moguntino, Sacri Romani Imperij Principe, Electore, sed etiam ab alijs pluribus Archiepiscopis, & Episcopis in eorum Diœceses receptum, & expressè approbatum extitisset: & in eadem expositione subjuncto, quod Institutum prædictum sub immediatà jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius Supremi Præsidis, prout dicti exponentes eisdem suberant, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum exponentium & Instituti hujusmodi directione, rectàque juventutis institutione nonnullæ Constitutiones factæ fuerant: Nos supplicationibus eorundem Clericorum Sæcularium, & aliorum

rum

rum nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Inſtitutum prædictum ſub immediatà juriſdictione Ordinariorum, & directione unius Generalis Præſidis, ac Conſtitutiones præfatas, toto illarum tenore inſerto, auctoritate Apoſtolicà confirmavimus & approbavimus. Ac eiſdem Clericis Sæcularibus alias Conſtitutiones prædictis non contrarias pro ſpirituali, temporalique dicti Inſtituti directione ab hac Sanctà Sede poſtmodùm approbandas condendi facultatem impertiti ſumus, & aliàs prout in noſtris deſuper in ſimili formà Brevis die vij. Iunij M.DC.LXXX. expeditis litteris, quarum tenorem præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſo, ac de Verbo ad Verbum inſerto haberi volumus, uberiùs continetur. Cum autem, ſicut Clerici Sæculares in communi viventes prædicti denuo nobis nuper exponi fecerunt, aliæ Conſtitutiones hujuſmodi pro felici proſperoque tam in ſpirituali-

bus, quàm in temporalibus Instituti præfati, & sub illo nunc & pro tempore Deo Militantium regimine & gubernio conditæ, & in tres partes distributæ fuerint, quarum tenor à

PRIMA

PRIMÆ PARTIS

QVÆ AD DIRECTIONEM STVDIOSÆ IVVENTVTIS ET SEMINARIORVM PERTINET, CONSTITVTIONE INCIPIENDO, EST QVI SEQVITVR, VIDELICET:

SVperiores in susceptione singulorum Adolescentum providè attendant, ut tam innocentià integros, quàm ingenio & indole præstantiores, servatis servandis, admittant, in hunc fi-

finem ad puerorum ingenia in oppidis & alijs locis à Sacerdotibus circumſpiciatur, qui ex omnibus ad propoſitum hujus clericalis vitæ habiliores videantur.

I I.

Deindè aliqui bonæ indolis Pueri ad Domum Sacerdotum in Parochijs, cum conſenſu parentum recipiantur, & in certis locis tam hi, quàm alij Adoleſcentes à Sacerdotibus in rudimentis & Grammaticà informentur, ut pro receptione ad Seminaria qualificentur.

I I I.

Vt excluſis ineptis aut indignis talis delectus fiat, Superiores ſtudeant accuratam ſuſcipiendorum notitiam præhabere, ne dimiſſio poſt facienda damno, aut cuiquam oneri ſit.

I V.

Suſcipiendi, quantùm fieri poteſt, habeant vehemens quoddam deſiderium ſtudendi, præſtantis, aut ſaltem mediocris ſint ingenij, pietate in

Deum, ac devotione erga Deiparam, ſpeciem filiorum Dei de ſe præbeant, naturalis eorum indoles ad virtutum viam facilè flexibilis ſit.

V.

Animo ità ſint compoſito, & ſupra ſæcularia deſideria humiliter elato, ut modeſtiam, ſubmiſſionem intellectùs, & voluntatis flexibilitatem practicam oſtendant, moderata quoque iræ, & aliarum paſſionum temperies, filialis quidam affectus erga hoc Inſtitutum ita in illis elucere debet, ut prudenter conijci poſſit, quod fructuosè, & filialiter hunc clericalem ſtatum ſuo tempore ſint exornaturi.

V I.

Priuſquàm ad ſeminaria ſuſcipiantur, Superiores notitiam Parentum, educationis puerorum, aliarumque circumſtantiarum, item Teſtimoniales ſtudiorum, & natalium habeant; fiat examen practicum ſtudiorum, & alia omnia obſerventur, quæ pro ſeminarijs præſcribi ſolent. Quibus

per-

peractis admittẽdi Superioribus hujus Instituti simplicem promissionem faciant, quod in hac Clericali vita, quantùm fieri potest, ad dies vitæ vivere intendant; ità tamen, ut si in progressu temporis sub studijs à proposito ex rationabili causa recederent, solummodò sumptus eorum sustentationis causà factos refundere obligati sint, nisi paupertas excuset, aut qui ditiores sunt ob morbum, vel aliam rationabilem causam, & non ex culpa, aut proprià voluntate eorum dimittantur.

Adolescentes in Seminarijs in tres studiorum Classes distribuendi, eorumdemque obligatio ad hoc Institutum.

VII.

VT Iuventutis educatio debito ordine instituatur, illa in tres classes studiorum distribuatur, per

quas tanquam per gradus Iuvenilis animus ad ſcientiarum, & virtutum viam in ordine ad Clericalem ſtatum ſurſum ducatur.

VIII.

In prima Claſſe erunt Adoleſcentes tonſurà Clericali inſigniti à ſyntaxi uſque ad Rhetoricam incluſivè, & hæc prima claſſis pro qualitate mediorum ordinanda erit. Secunda claſſis complectitur Philoſophos à principio uſque ad finem Philoſophiæ, qui ſuſceptà tonſurà Clericali ſe dignos reddiderint, ut jam ſolidiùs in diſciplina, & ſcientijs adoleſcant.

IX.

Vt prædicti Adoleſcentes ſic admittantur, requiritur primò, ut ſingulis annis gradum ad altiorem ſcholam fecerint, & in ſummo vel ſaltem mediocri gradu docti ex Rethorica ad philoſophiam ſint promoti. Secundò, ut quantùm fieri poteſt, ſint in æquali ætate. Tertiò, ut illud ſpecimen morum, maximè fraternę concordiæ,

modestiæ & obedientiæ dederint, quod solidam spem faciat, eos strenuos hujus Clericalis vitæ, & Ecclesiæ Catholicæ milites evasuros. Quartò, ut revelationem sui hominis interioris filiali candore eos fecisse judicetur. Quintò, ut zelum animarum, pietatem erga Deum, & Sanctos, & affectionem erga res cœlestes habere, agnoscantur. Sextò, ut nullum Canonicum impedimentum, vel corporis deformitatem, ac defectum contraxerint, quæ huic Clericali statui damnosa esse possint: In defectu autem prædictarum qualitatum potiùs maturè dimittendi erunt: prædictis verò concurrentibus, & promissione Superioribus hujus Instituti factà quod in hac Clericali vitâ constanter vivere velint, ad secundam Classem admittentur.

X.

In tertia classe continentur Theologi, Canonistæ, alijque à fine Philosophiæ usquè ad Sacerdotium, qui tales vità & moribus extiterint, ut de illo-

rum

rum Clericali vocatione rationabiliter dubitari non poſſit: & hi ſuſceptis minoribus ordinibus juxta ſtudia publica in Vniverſitatibus, Domi, ſivè in Seminarijs, potiſſimùm in ijs, quæ ad ſalutem animarum procurandam, neceſſaria ſunt, informabuntur.

XI.

Priuſquàm verò ad eam admittantur, per juramentum ad hoc Inſtitutum ſe obligabunt, ita quidem ut qui alumni ſimul fuerint in Seminario cujuſdam Ordinarij, vel alterius Patroni, Inſtituto concredito, adinſtar illorum ab Archiepiſcopo Moguntino, & Epiſcopo Herbipolenſi, & Auguſtano Inſtituto concreditorum, utroquè reſpectu tam erga Ordinarium loci, quàm erga Inſtitutum ſequenti formulà id præſtent.

XII.

Ego N. filius N. Diœceſis N. Seminarij N. Alumnus, plenam habens Inſtituti Clericorum Sæculàrium in Commune viventium, & hujus Semina-

narij statutorum notitiam, legibus & constitutionibus utriusquè me spontè subijcio, easquè, quantùm in me erit, observare promitto. Insuper spondeo, & juro me sub jurisdictione Reverendissimi (vel Eminentissimi) Domini Ordinarij mei, seclusà omni exemptione in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex beneficijs & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus, juxtà constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, atque sub privatà, & œconomicà unius Superioris directione vivunt, sivè intra sive extra Seminarium semper victurum, & moriturum. Insuper spondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas à Superioribus hujus Instituti approbata, mutationem statùs postularet, nullam Religionem, Societatem, aut Congregationem regularem,
vel

vel etiam quemcunque ſtatum ſinè ſpeciali ejuſdem Reverendiſsimi Domini Ordinarij mei licentià ingrediar. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſque obligationem intelligere, & obſervaturum. Sub die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

XIII.

Qui verò alumni in Seminarijs Ordinariorum non fuerint, & in Seminarijs huic Inſtituto proprijs educantur, Iuramentum in formula ſequenti præſtabunt.

Ego N. Filius N. Diœceſis N. plenam habens Inſtituti Clericorum Sæcularium in commune viventium notitiam, legibus & conſtitutionibus ipſius me ſpontè ſubijcio, eaſque, quantùm in me erit, obſervare promitto. Inſuper ſpondeo, & juro, me ſub directione privata, & œconomicà Præſidis ſupremi, ejuſquè in hoc munere legitimis ſucceſſoribus, ſalvà per

om-

omnia Reverendissimi Dñi Ordinarij mei auctoritate, & Iurisdictione, in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex beneficijs, & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus juxta constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, semper victurum & moriturum. Insuper spondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas à Superioribus hujus Instituti approbata mutationem statùs postularet, nullam religionem, Societatem, aut congregationem regularem, vel etiam quemcumque statum, sine speciali supremi Præsidis hujus Instituti licentià, ingrediar. Deniquè spondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejusque obligationem intelligere, & observaturum. Sub Die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc S. Dei Euangelia.

Iu-

XIV.

Iuramento prædicto non obſtante, facilè antè ſuſceptos majores Ordines circa finem ſtudiorum ſuſcipiendos, ob rationabilem cauſam adoleſcentes ad Sæcularem ſtatum, habità debità licentià à Superioribus hujus Inſtituti, & inſuper ſi Alumni ſint à Reverendiſsimo Ordinario, tranſire poterunt, nè inviti, aut gravem difficultatem ſentientes ad ſtatum Clericalem trahantur, in quo poſteà ad ſcandala declinent; Solutis priùs ſumptibus ſuſtentationis, niſi illis in hoc caſu pro parte, aut ex integro condonentur.

De rebus Spiritualibus, & alijs in quibus Adoleſcentes juxta Curſum ſtudiorum in Seminarijs informandi ſunt.

XV.

IVxta Claſsium prædictarum diſtinctionem Iuventus etiam tres vias ſpi-

spirituales tenebit: videlicet viam purgativam, in qua ad vitæ innocentiam, ad moderandas passiones, ad fugienda peccata pro cujusque ætate, & datà gratià sedulò impellantur; Viam illuminativam in qua dogmata fidei nostræ Catholicæ, universæque doctrinæ Christianæ principia, & proprij sui hominis interioris cognitio, unà cum facilioribus rectè vivendi regulis, ipsis ex proposito maturè instillentur: Viam deniquè perfectivam, in qua ad consequendam perfectionem statùs Clericalis sibi possibilem, & Ecclesiæ salutarem conabuntur.

XVI.

Vt adolescentes in prædictis instituantur, saltem singulis diebus Dominicis à meridiè per horam in loco cujusque classis Pater Spiritualis certam materiam ita succinctè & clarè tractabit, ut singuli termi-norum seriem memoriæ tradere, & prædictarum viarum scientiam successivè facili negotio assequi valeant.

An-

XVII.

Ante omnia Magistri virtutum Adolescentes primæ classis instruant de rectà intentione in examine, alijsquè exercitationibus spiritualibus persolvendis, quomodò sub sacrificio missæ spiritualitèr communicare possint; In scientia quoque rerum cœlestium ex professo à Patre Spirituali probè perito informentur. In Doctrina Christiana principia fidei uberiùs quàm in communi parvulorum Catechesi fieri solet ex Catechismo Romano per ordinem ijsdem trandantur, uti & significatio Sacrarum cæremoniarum, virtus Sacramentalium, & similium.

XVIII.

Contra insidias hostium spiritualium cautè roborentur per instructionem cognitionis sui ipsius, & diversarum tentationum notitiam, in quem finem inserviet libellus B. Salesij philothea dictus, & ille qui de imitatione Christi inscribitur, ex quibus Pater spi-

spiritualis, uti etiamex materia de discretione spirituum clientes suos prudenter informabit.

XIX.

Pariter Magistro Spirituali curæ sit, ut ex cognitione Dei, & beneficiorum ejus clientes suos ad divinum, & filialem amorem; ex præstantia & benignitate B. V. M. ad ejusdem devotionem; ex custodia Sanctorum Angelorum, & meritis Sanctorum, ad eorum cultum, ac Patronorum electionem; ex quatuor novissimis, & pœnis impiorum ad timorem Domini; ex notitia passionum ad propriam cognitionem; & ex hac ad sui ipsius contemptum, & diffidentiam: atque ex alijs virtutibus spiritualibus ad studium rerum cœlestium impellantur; super quæ tanquam rudimenta, solidæ virtutes successu temporis ædificantur.

XX.

Vt Adolescentes secundæ classis in via spirituali progrediantur, à Patre Spirituali in modo meditandi instruan-

ſtruantur, & non tantùm præcepta meditandi tradat, verùm etiam in praxi oſtendat, quomodò ex particulari themate meditatio ordinanda ſit; materias quoque ſubindè eiſdem deſignet, eamque in puncta dividat; peractà quoque meditatione examen deſuper inſtituat, in quo ſucceſſus examinetur, & errores per utilia documenta oſtendantur; ea verò materia pro hac claſſe ſtudiorum ex doctrina & vita Chriſti, & Sanctorum deſumatur, quę ad extirpationem vitiorum, & ſolidarum virtutum implantationem ordinata viſa fuerit.

XXI.

Poſt inſtructionem de modo meditandi, Pater Spiritualis ad tradendam Chriſti anarum virtutum, & oppoſitorum vitiorum doctrinam progredietur, quam ex materia de Chriſtiana Clericorum perfectione deſumet, inſtruendo clientes ſuos; primò in virtutibus theologicis ex quibus Deum timere, & diligere addiſcant;

de-

deindè naturam & finem virtutum Cardinalium, quæ sunt veluti columnæ salutis nostræ, eosdem instruat, non minùs de vera humilitate, patientiâ, & abnegatione propriæ voluntatis, earumque oppositis defectibus informentur; & denique in omnibus alijs virtutibus quibus homo interior in ordine ad salutem æternam perficitur; medium quoquè discretionis in omni virtute perspicuis rationibus, & exemplis practicè edoceantur, ne ad extrema deflectant.

XXII.

In hunc finem inserviet libellus qui inscribitur pugna spiritualis à S. Francisco Salesio summopere commendatus, accedente practicâ instructione Patris Spiritualis ad pugnandum contra passiones & vitia per virtutes oppositas, prçsertim contra vitium quoddam particulare, super quo, ejusque virtute oppositâ exercendâ etiam particulare examen frequentiùs instituendum erit, in quibus, & in omni aliâ con-

congruà occaſione pater. ſpiritualis clientibus ſuis practicum exercitium ad manus dabit.

XXIII.

Ex ſingulis erroribus occaſio erudiendi, & contra vitia pugnandi, propoſitumquè impoſterum formandi, adoleſcentibus à Patre Spirituali ad manus detur, eà practicá inſtructione quà virtutis via, & ipſum exercitium congruà perſpicuitate pateat, & animus ingenuus cum facilitate & jucunditate ad illud inducatur. In quem finem Pater Spiritualis cum clientibus ſuis toties colloquium particulare inſtituet, quoties ſingulorum indigentia propria requiret, exercitia quoquè ſpiritualia annua ſtatuto tempore eiſdem præſcribet.

XXIV.

Adoleſcentes tertiæ claſſis vocationis ſuæ clericalis ſcopum mature cordi habentes, viæ perfectivæ ſe accingant, ut eorum homo interior, & exterior in omnibus ijs qualitatibus perficia-

ficiatur, quæ in ordine ad ſalutem proximorum imprimis ordinantur, ut jam non ſolùm ſibi, verùm etiam alijs vivere & ſtudere incipiant.

XXV.

Poſtquàm in reformatione hominis ſui interioris ritè inſtructi fuerint, viæ regiæ virtutum inſiſtentes ad reformandum ſuum hominem exteriorem convertentur, eas virtutes, & qualitates ſub directione Patris Spiritualis ſibi comparando, quæ in ſtatu Clericali ad vitam activam in hoc ſæculo neceſſaria ſunt, in quem finem informabuntur per ordinem in exercitio externarum virtutum, qualiter ſe erga omnis generis homines chriſtianè exhibere debeant, ſimilitèr de diſcretione ſpirituum, & univerſo officio paſtorali in multà charitate præſtando, practicè erudiantur, ut in ſingulis actionibus ſecundùm unam, uniformemque normam ſe moderari ſciant.

XXVI.

Primum locum in ordine doctrinæ diſcretio obtinebit, tanquam moderatrix humanarum actionum: & cum duo hominem exteriorem in ordine ad vitam activam perficiant: primò ipſæ virtutes, ſecundò modus operandi ad extra, adoleſcentes in utroque informandi ſunt. Inter virtutes, quoad modum inſtruendi Iuventutem, prima eſt manſuetudo hominis Chriſtiani, conſiſtens in verbis & actionibus, quæ erga omnes omni occaſione ſuperabundare debet; deindè humilitas conjuncta tamen cum decore veſtium, actionum, verborum, & totius hominis venuſtate, perſonęque ſacræ gravitate.

XXVII.

Tertium locum affabilitas ſibi vendicat, ut cum Chriſtiana ſuavitate, ad ædificationem converſatio fiat: cujus comes eſt Modeſtia, plurimarum rerum moderatrix, quæ effuſionem nimiam ſui ipſius coërcet. Sequi-

quitur eutrapelia, ut cum jucunditate recreationi locus detur: deindè charitas externa, quæ præ ſe alijs cedit, in multis condeſcendit, pacem cum omnibus habet, & alios obſequijs prævenire geſtit, neque eſt ſenſitiva, aut apprehenſiva.

XXVIII.

Præthereà modum rectè operandi ad extra, aliæ quædam virtutes principales diſcretum reddunt, quæ ſunt prudentia, fortitudo ſpiritùs, juſtitia, temperantia, & circumſpectio.

XXIX.

Inter objecta operandi ad extrá converſatio utilis in omni occaſione, & quæſtione propoſitâ cum omnis generis hominibus primum locum obtinet, cui ſuccedit modus catechizandi parvulos, cum ratione, & dexteritate: item modus docendi ſcholas particulares, ut adoleſcentes ingenio præſtantes in doctrina proficiant: item diſcretio ſpirituum, ingeniorum, & naturarum.

XXX.

Præsertim verò modus audiendi confessiones, juvandi animas, agendi cum ægrotis, scrupulosis, & desperabundis, pusillanimibus, melancholicis, & alijs hominibus, qui vel corpore, vel sensu, vel animâ periclitantur: quà scilicet dexteritate ad eorumdem medicinam salutarem, & ædificationem sit agendum, cui succedit modus concionandi, & perorandi, ut animæ utilitèr, ac nervosè sale verbi Dei condiantur: Sequitur modus administrandi res temporales, ut cum debita dexteritate & discretione, sinè nota avaritiæ, & prodigalitatis in omnibus agatur. Denique modus regendi sibi subditos tam Sæculares in beneficijs curatis, quàm ipsosmet hujus Instituti Clericos cum moderatione, dexteritate, charitate ad ædificationem.

De

De quotidianis exercitationibus, frequentatione ſcholarum, & repetitione domeſticà.

XXXI.

SVperiores enixè laborent quatenus Adoleſcentes omni tempore honeſtà aliquà occupatione à vago mentis intuitu & otio revocent: In quem finem diſtributio diurni temporis in quovis Seminario ordinetur, quæ ejuſmodi (mutatis mutandis) eſſe poterit.

XXXII.

Manè ſurgentes ſtatuto tempore, ea obſervent, quæ in ſtationibus ſunt præſcripta; quibus finitis Adoleſcentes inferiorum ſcholarum per quadrantem horæ lectionem ſpiritualem inſtituant: ſtudioſi verò ſecundæ & tertiæ claſſis per mediam horam meditentur; deindè omnes ſimul Sacrifi-

cio Miſſæ devotè interſint: reliquo tempore ſtudijs invigilent uſquè ad tempus frequentandi ſcholas: poſt ſcholas, ſi tempus ſuperſit, ſtudia continuabunt: uno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum juxta ſtationes perſolvant: ſub prandio & cœna ſtudioſi tertiæ claſſis per ordinem legent ſcripturam ſacram, conſtitutiones, alioſque libros aſceticos, juxta Superiorum diſpoſitionem: ſtudioſi verò ſecundæ claſſis per ordinem ad ſecundam menſam legent.

XXXIII.

Poſt prandium recreatio uniformitèr ab adoleſcentibus obſervetur, finità recreatione aliquid temporis addiſcendo cantui tribuant: Theologi verò maturiores pro illo tempore in cæremonijs & ritibus ſacris exerceantur: poſtea rurſum ſtudijs invigilabunt, ità tamen ut Theologi per quadrantem horæ ante ſtudia in Sacræ Scripturæ explanatione ſe exer-

ceant:

ceant: finità frequentatione ſcholarum aſſignato tempore ſtudia vel repetitiones fient: uno quadrante horæ ante cœnam pro meditatione ſequentis diei ſe præparabunt: Poſt cœnam diebus veneris & Sabbathi breve colloquium ſpirituale paulò ante roſarium inſtituetur.

XXXIV.

Diebus feſtis & Dominicis tam ſacrum ſolemne, quàm concio captui & fructui adoleſcentum accommodata in Seminarijs pro adoleſcentibus trium harum claſſium habeatur; reliquum tempus pro Superiorum Ordinatione utilitèr impendent.

XXXV.

Prædictis his diebus, finità ſcholà ſpirituali, & Veſperis cantatis, exercitia reliqua ut diebus alijs perficient. Cœterùm ad Divina Officia, aut conciones foris frequentandas non facilè emittantur; ſub cœna loco lectionis theologi per ordinem ſuc-

cinctum Sermonem per modum concionis in lingua vulgari habebunt.

XXXVI.

Ad ſcholas publicas, ubi adſunt, cujuſquè loci, audito priùs domi ſacro mittentur, ſervato à Rectoribus Gymnaſiorum & Vniverſitatum prę-fixo tempore. Ad ſcholas per plateas bini modeſtè incedant, ac finitis ſcholis ſic revertantur prudentiore, ſemper directore conſtituto. In ſcholis] ſeorſim eà modeſtià ſedeant, ut alijs morum exemplum præbeant.

XXXVII.

Vt Adoleſcentes primæ claſſis ſolidiùs in ſtudijs progrediantur, ijs Pędagogos quoſdam domeſticos pro repetendis lectionibus & conficiendis argumentis ſuperiores adjungant, qui eiſdem pariter in diſputationibus domeſticis præſint, & in ſtudijs ſuis per omnia ad debitum profectum ſedulà diligentià eoſdem excolant.

XXXVIII.

Philoſophi præter privatas inter ſe re-

repetitiones, singulis septimanis determinatâ die, repetitionem omnibus præsentibus per ordinem habebunt, & in fine studiorum suorum, prævio examine domestico, nisi ad publicas in Vniversitatibus defensiones fuerint admissi, saltem in Seminario ex universo studio suo theses defendent.

XXXIX.

Adolescentes tertiæ classis, ex theologiâ speculativâ, statuto die unâ horâ repetitionem instituant; similis repetitio saltem singulis mensibus semel, distinctis diebus instituetur ex theologiâ Morali, jure Canonico, & studio controversistico, juxta particularem superiorum ordinationem; uti & scripturæ sacræ expositio, repetitio pastoralis; pro quibus utiliter expendendis universo studiorum negotio præficiatur unus Sacerdos, qui in singulis studijs aptior ad hoc præstandum judicabitur.

De Oeconomica Ordinatione Seminariorum, victu, & vestitu Adolescentum.

X L.

VNiversim Superiores pro viribus laborabunt, ut Seminaria bene sint ordinata, eorumque debita cura habeatur; Pro custodia domùs ac Ianuæ homo laicus fidelis & maturus constituatur, qui sinè expressa Superioris licentia extraneos ad Adolescentes in domum non intromittat, aut Adolescentes exire permittat; coqui & alij domestici paritèr sint fideles, maturi, patientes, & charitativi.

X L I.

In communi oratorio, & refectorio suas consuetas preces omnes persolvant, ac refectionem sumant; cœtera in tres contignationes distinguantur, & in singulis singularum Clas-

Classium juventus in uno amplo Musæo, vel duobus cohabitent, ibique repetitiones solitæ peragantur.

X L I I.

Pariter unum vel duo dormitoria in quavis contignatione, cum annexa camera Magistri spiritualis constituantur; ita ut in dormitorio omnes & singuli, cum certa interdistinctione secundùm debitam honestatem, extra conspectum mutuum seorsim dormiant.

X L I I I.

In victu, vestitu omnes æqualitèr habeantur, & ingenuè eatenus tractentur, quatenus animorum ingenuitas, ad superandos studiorum labores, magis jucunditate, quàm servili timore excitetur.

X L I V.

Vnde mensa quotidiana frugalis erit, ut non solùm temperantiam, unà cum verà ingenuitate ab adolescentia imbibant, sed etiam bonam corporis complexionem, animumque

alacrem acquirant. Color vestium perpetuò niger sit; qualitates autem cæteræ nullam vanitatem, aut inæqualitatem, vel luxum, sed magis honestatem, & modestiam demonstrent.

X L V.

Pro servando debito in omnibus ordine, sit in quovis Seminario horologium, & campanula exactæ temporis distributioni serviens; sit item infirmaria ex qua ad Oratorium fiant fenestræ per quas infirmi quotidianum sacrum, ac preces reliquorum valeant percipere.

X L V I.

Superiores debitè attendant ad Bibliothecam, vestiarium, dormitoria, cellam, culinam & similia: claves ad portam Seminarij noctu Director habeat.

De

De distinctione, receptione, & fundatione Seminariorum.

XLVII.

SEminaria Iuventutis possunt esse, Pontificia, & alia his similia, pro Clericis & animarum curatoribus ad quasvis mundi partes mittendis; vel Regum ac Principum pro certis Regnis & Provincijs; vel Archiepiscopalia, & Episcopalia pro Archidiœcesi, aut ampliore Diœcesi; & denique Seminaria propria huius Instituti erecta & fundata per patronos, & per media communitatis, præcisè pro hoc Instituto; quorum ultimorum, quoad media fundationis, plenum Dominium penès idem Institutum erit; Quoad reliqua Seminaria, quorum Dominium vi fundationis, ad Patronos spectat, vel Patroni certa media pro fundatione stabili huic Instituto, aut tantùm certos annuos pro-

proventus Directoribus Seminariorum consignare poterunt, ex quibus certus studiosorum numerus sustentetur.

X L V I I I.

Adolescentes, qui vi Alumnatùs ad certas Diœceses, aut Provincias obligantur, non nisi ex speciali favore patroni, in casù alicujus specialis necessitatis, aliò mitti possunt; substitutà tamen si ita Patronus requirat alterà personà qualificatà. Educati quoque in Seminarijs huic Instituto proprijs, etsi ad certam Diœcesim non obligentur, regularitèr tamen in territorio, ubi Seminarium situm est, manebunt, & quando illa Diœcesis indiget, eidem inservient; ita tamen ut in casu necessitatis ad quæcumque loca ex ordinatione Superiorum hujus Instituti mitti possint.

X L I X.

Media pro fundandis Seminarijs eidem Instituto proprijs haberi possunt, vel ex collatione reddituum

Ec-

Eccleſiaſticorum juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum, aut ex bonis hæreditarijs ex libera voluntate ſic applicandis, aut demum ex illis, quæ à Patronis ſponté conferuntur: Itatamen ut perſonæ particulares hujus Inſtituti ex redditibus ſuis primò propriæ Parochiæ, ſeu beneficij oneribus ſufficienter proſpiciant, & ſuperiores ex medijs in maſſa communi jam collectis alijs Inſtituti æquè vel magis neceſſarijs communibus oneribus ſimiliter proſpiciant.

L.

Vbi Seminaria jam fundata exiſtunt, quæ Directioni Superiorum hujus Inſtituti ejuſdem fini conformiter tradere placebit; ſi media fundationis non ſufficiant, prò integritatis exigentia, media communitatis (ſi ad manum fuerint) eà conditione authentico inſtrumento adjectà applicari poterunt, ut caſu quo ejuſdem Seminarij directio à Clericis Inſtituti non continuaretur, Supremus Inſtitu-

ti

ti Præses, bona illa, quæ Institutum de suis adjecit, liberè alio transferre possit & valeat.

L I.

In acceptandis Seminarijs, traditio fini hujus Instituti non sit contraria; reliquæ conditiones fundatoris arbitrio manent subjectæ; ut inhabiles excludantur, Adolescentum susceptio, & eorum directio vel plenè à Patronis, Superioribus Instituti concedatur, vel saltem ut ijsdem à Patronis jus, & potestas fiat, ipsis idonea subjecta nominandi, prævio accurato examine, & probatione sufficiente; quatenus sic digniores à Patronis recipiantur, qui recepti in Instituto vivere tanquam vera ipsius membra postmodùm obligati maneant.

L I I.

Quod si Ordinarij locorum annua ratiocinia à Directoribus Seminariorum petant, uti & per se, aut per alios visitando domesticam guberna-

tio

tionem juxta dispositionem Concilij Trid. sess. 23. de reform. cap. 18. inspicere voluerint, id constitutionibus à S.Sede Apostolica confirmatis conformiter fiat; ita tamen ut de redditibus Seminarij nihil alienare possint, & in alios usus convertere.

L I I I.

Superiores cujusque Seminarij pręter mensam certum aliquod salarium habeant, si aliter de competente beneficio Ecclesiastico provisi non fuerint, cætera verò quæ ex communi massa per annum restabunt, in ijsdem Seminarijs pro futuris eventibus ac necessitatibus asservabuntur; quod intelligitur, si modò continua talis Seminarij administratio hujus Instituti Clericis relinquatur; cœteroqui enim talia dispositioni Superiorum hujus Instituti reservabuntur, quorum proinde calculus eisdem quoties visum fuerit, per modum ratiocinij exhibendus erit.

In

L I V.

In casu dimissionis alicujus è Seminario, si restitutio sumptuum facienda sit, fiet Seminarijs Patronorum, in quibus tantùm certa portio pro sustentatione adolescentum per annum assignatur; in alijs verò Seminarijs in quibus bona fundationis ad Institutum spectant, talia ad massam communem illius Seminarij tradantur, ut alij Iuvenes exinde sustententur. Ratiocinia in præsentia Patronorum Ordinarijs exhibenda, juxta constitutionem 52.

Vbinam Seminaria esse debeant, & cujus nationis adolescentes in ijsdem sint educandi.

L V.

ORdinariè in quavis ampliore Diœcesi, ac à potiori in quavis Archidiœcesi unum Seminarium, & (quan-

(quantùm fieri poteſt) juxta eas Academias & univerſitates habeatur, vel erigatur, ubi ſtudia & diſciplinæ abundantiùs florebunt, ità tamen ut Seminaria ultra neceſſitatem non multiplicentur; quod ſi in tali diſtrictu nulla univerſitas eſſet, in qua ſcholæ majores ab ijs doceantur, qui docere ſolent, tum Sacerdotes hujus Inſtituti in tali caſu tam ſacras, quàm profanas litteras docebunt.

L V I.

Cum Sacerdotes & Clerici hujus Inſtituti ſub Iuriſdictione Ordinariorum, tanquam veri, & ſimpliciter proprieque dicti Clerici parati ſint in toto terrarum Orbe curam animarum adminiſtrare, mediantibus medijs temporalibus, ab Ordinarijs locorum, vel aliundè pro formandis Seminarijs deputatis & collatis (ad quod præſtandum dictos Clericos ſumptibus ſuis impares eſſe per ſe conſtat) ut per bonam inſtructionem juventutis ad Seminaria ordinariè

adoleſcentes propriæ patriæ aſſumantur, qui ſint ad omnem laborem impigri, ac patrio ſolo aſſueti, ut ſub hac ipſa diſciplina uſquè ad mortem ſubſiſtant.

L V I I.

Cùm ſolida & ſtabilis diſciplina pro bonis Clericis, & curatis formandis in domo in qua diverſæ conditionis, ſtatùs, ordinis, & vocationis adoleſcentes commorantur, ſervari non poſſit, ideò ad Seminaria hujus Inſtituti propria, vel Ordinariorum presbyteris hujus Inſtituti concredita nullus ſuſcipiatur qui in hoc Inſtituto non velit, vel actu vivere, vel animum ſaltem ſic vivendi habeat. Quod ſi tamen ex graviſſima cauſa convictores quidam ſuſcipiendi forent, ijdem expreſsà hàc conditione, & non aliter ſuſcipiantur, ut in Seminario diſciplinæ domeſticæ per omnia & in omnibus abſquè ulla prorſus exemptione ſe accommodent.

Non

LVIII.

Non obſtante quod adoleſcentes ad Seminaria ſuſcipiendi ordinariè (niſi excellentia talentorum, & circumſtanciæ graves contrarium ſuadeant) ejus nationis eſſe debeant, in quo loco ſuſcipiuntur, inter adoleſcentes tamen ſub ſtudijs tranſplantatio, quoad diverſas nationes ſic fieri poterit, ut finitis ſtudijs ad Seminaria in Terris proprijs revertantur. Excipiuntur quoque Seminaria fundata eà intentione, ut ſic educati ad quaſvis mundi partes, vel ad loca hæretica mittantur cum Ordinariorum conſenſu; ſi ea in eorundem Diœceſibus ſunt, vel ad alia, cum S. Sedis Apoſtolicæ licentia: ad hæc enim juvenes diverſæ nationis inſignes, præſertim qui ſub diſciplina hujus Inſtituti alibi in Seminarijs jam vixerunt ſuſcipi poſſunt.

Quis

Quis curam Seminariorum habeat, & quinam ſingulis ſint præficiendi.

L I X.

SI Seminarium amplioris Diœceſis ſit, à cœteris Diœceſibus unius Archiepiſcopatùs independens, principalem curam ejuſdem habebit Præſes Diœceſanus: ſi verò pro tota Archidiœceſi inſerviat (in qua etiam, quoad domum emeritorum, & bona communitatis, mutuus ſit uſus) Præſes Archidiœceſanus ejuſdem curam habebit, ſingulis annis bis viſitando, diligenterque illius politiam domeſticam tàm in ſpiritualibus, quàm in temporalibus inſpiciendo, & cuncta ad debitam formam reducendo, aut in eà conſervando, mediorum quoque temporalium, & emolumentorum incrementum, mediante œconomo ſibi adjuncto, rationem habebit; in Seminarijs proprijs directores, alioſque

que magiſtros tam virtutum, quàm ſtudiorum præficiet, & pro rei utilitate aut neceſſitate amovebit: In Seminarijs verò Epiſcopalibus huic Inſtituto ab Ordinarijs concreditis, perſonas capaces Reverendiſſimis DD. Ordinarijs nominabit, ut ab ijſdem authoritate ordinarià Seminarijs præficiantur.

L X.

In quovis Seminario erit primò Director, ſive Regens totius Seminarij, qui prudentià, gravitate, doctrinà, & ſollicitudine charitatis inter alios emineat: Secundò Pater Spiritualis pariter pietate, & doctrinà, & cœteris qualitatibus inſignis, qui exercitationibus conſuetis præſit: Tertiò confeſſarius, qui toti domui ordinariè à confeſſionibus aſſiſtat, cum facultate confitendi alij vel alijs Confeſſarijs extraordinarijs per Superiores deputatis, & approbatis ab Ordinarijs: Quartò Oeconomus qui

de

image
not
available

mento ſic præſtito, per quod pactum inter membra hujus Inſtituti ultimatò roboratur, nemo ex poſt facto, niſi à ſolo Summo Pontifice, abſolvi poteſt, cui deſuper prævio maturo cauſarum, & circumſtantiarum examine ſupremus hujus Inſtituti Præſes per ſe vel alium debitam relationem faciet.

Formula autem Iuramenti ſequens eſt.

LXIII.

EGo N. Filius N. Diœceſis N. plenam habens Inſtituti Clericorum ſæcularium in commune viventium notitiam, legibus & conſtitutionibus ipſius me ſponte ſubijcio, eaſque quantùm in me erit obſervare promitto. Inſuper tibi N.N. hujus Inſtituti Præſidi Supremo, tuiſque in hoc munere legitimis ſucceſſoribus ſpondeo, & juro me ſub directione tua privata & œconomica, ſalvà per

omnia Reverendiſſimi Domini Ordinarij mei authoritate & juriſdictione, in ſupradicto Inſtituto Clericorum, qui ſecluſo fœminarum conſortio bini, velplures pro locorum qualitate cohabitant, & bona ſua ex beneficijs, & functionibus Eccleſiaſticis provenientia in communes pios uſus juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum conferunt, ſemper victurum & moriturum. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſquè obligationem intelligere, & obſervaturum, à quo non poſſim niſi à ſolo Summo Pontifice abſolvi. Sub die N. menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

L X I V.

Prædictis non obſtat, quo minùs quiſpiam poſt Iuramentum prædictum, majoris perfectionis gratià, ad Ordinem Religioſum tranſire poſſit; Ità tamen, ut non omni ſpiritui credatur, ſed priùs bene probetur, & non

tam

tam proprio Iudicio, quàm Superiorum hujus Instituti verè Dei vocatio esse approbetur; Tenebitur tamen talis (si ex noviciatu iterum discesserit) vi hujus Iuramenti ad hoc Institutum redire.

L X V.

Qui præstito sæpe dicto Iuramento ad dignitates Ecclesiasticas Episcopales, & ad quascunque his similes promoti fuerint, etsi sub actuali directione Præsidis, ob respectum statús, non sint, tenebuntur nihilominus pręstare ea, ad quæ cœteri hujus Instituti communiter obligantur.

Quomodò Sacerdotes noviter ordinati ad curam animarum applicari debeant.

L X V I.

CLerici recenter ordinati ad curā animarum ordinariè non statim exponantur; sed priùs in Domibus Sacerdotum, Beneficiatorum, &

Parochorum, ubi ſtrictior cuſtodia & diſciplina viget, pro tempore vivant, & cum præſcitu & conſenſu Reverendiſſimi D. Ordinarij proviſorio modo officia adminiſtrent, ut ſic non ſolùm diſciplinam Clericalem magis imbibant, & in ſuperioritate libertatis ſuæ piè, ſobriè, caſtequè vivere etiam extra talem cuſtodiam poſtmodùm expoſiti addiſcant; Verùm etiam ritus, & ceremonias Eccleſiaſticas circa curam animarum cum debita dexteritate, & experimentali praxi ſolidè comprehendant, & tunc demum utiliter ac ſecurè commodis occaſionibus ad Capellanias, Parochias, aliaque officia Paſtoralia cum conſenſu Ordinariorum exponi poterunt.

PARS

image
not
available

temporis ab omnibus ſedulò obſervetur; atque imprimis ut preces tàm matutinæ, quàm meridianæ, & nocturnæ cum debita pietate ab omnibus ſimul in loco ad orandum deputato perſolvantur: Similiter horæ Canonicæ ab omnibus alicubi cohabitantibus, & legitimè non impeditis, determinatis ad id horis, ſimul recitentur.

I I.

Statutis quoque horis, cuique loco accommodatis ſacrificium Miſſæ celebretur; ita ut reliquum tempus cum certa paritèr diſtributione, pro ſtudio tàm Scripturæ Sacræ, quàm theologiæ præſertim Moralis, lectionis aſceticæ & ſimilium relinquatur, in quantum cura paſtoralis, viſitatio infirmorum, adminiſtratio Sacramentorum, & actualis præparatio ad conciones, ac catecheſes neceſſaria id patitur, quæ dum actu inſtant cœteris præponenda ſunt.

Su-

III.

Superioris quoque cujusque loci est ordinare, quidnam præter Scripturam Sacram quovis tempore ad prandium & cœnam, per mediam circitèr horam, utilitèr legi possit, ex quo utiles deindè discursus formari debent; Recreatio post Mensam ea semper esse debet, quæ honestatem & modestiam, cum pace perpetuò sibi conjunctas habeat, ad quod pariter Superiori invigilandum erit.

IV.

Generalem ordinationem prædictorum omnium Superiores tempore visitationis facient, juxta quam postmodùm quilibet particularis Superior directionem suam practicè instituat.

V.

Quilibet Superior alicujus decanalis, vel in vicinia districtùs, singulis sibi commissis Clericis & Sacerdotibus annuum determinabit tempus, quo opportunè recollectioni mé-

tis in sua, vel alià ad hoc deputandà domo insistant, sedulòque curabit, ut apud omnes debitum dicta recollectio sortiatur effectum: Ad quam etiam extra hoc præscriptum, illos disponet, quorum spiritualis infirmitas, aliæquè causæ rationabiles id prudentèr postulaverint.

V I.

Ejusdem Superioris domus in quovis districtu, refugij & medicinæ spiritualis locus existet, ut spiritualem, convalescentiam ibi percipiant illi, qui in Parochijs aliquod vulnus spirituale acceperunt, vel periculum, passi sunt; quibus alij ad tempus, & tamdiu succedent usque dum eorum infirmitas per media spiritualia correcta fuerit; quod etiam de illis observandum, qui in spiritùs desolatione versantur, aut in melancholiam, vel aliam afflictionem lapsi sunt, ut remedijs spiritualibus adjuti, fortiores ad stationis suæ vigilias regrediantur.

VII.

Idem Superior alicujus decanalis districtùs aliquoties in anno tot Clericos & Sacerdotes huic Instituto addictos, ac privatæ suæ directioni assignatos in certum locum convocabit, & ad certum diem, quo sine detrimento animarum curæ commodè comparere poterunt, ad assignatas materias in scriptis thesibus proponendas, ac more scholastico, à constitutis ad id per vices oppugnandas ac defendendas, ut singulorum ingenium, ac diligentia palàm exindè fiat. Materiam circà quam hæc exercitatio utilitèr institui poterit, suppeditabunt Scriptura Sacra, casus conscientiæ, Theologia speculativa & polemica, seù controversistica, ac jus Canonicum, Directorium totius negotij penes prædictum ejusmodi districtùs Superiorem erit.

VIII.

Præses hujus exercitationis à Superiore constituetur aliquis ex eo-

dem diſtrictu, qui in prædictis facultatibus præ reliquis eminere, atque ad hoc officium habilis eſſe videbitur.

I X.

Ad meliorem hujus rei ſucceſſum; in ſingulis Parochijs aſſignatas materias, certis per hebdomadam diebus, per unam, vel ſeſquihoram, mutatis vicibus defendendo & oppugnando ſic elucident, ut deindè in publica concertatione cum honore & aliorum ædificatione defendens ſtare poſſit.

X.

Tempus ad privatum hoc exercitium magis commodum, per ſe loquendo, erit poſt meridiem, ita quidem ut prima media hora in recollectione & præparatione, reliquũ verò tempus in ipſa exercitatione & colloquio, inſumatur.

X I.

Domi particulares caſus diſcutiendi cautè junioribus Sacerdotibus pro-

proponantur, ex quorum resolutione addiscant, quomodò sua principia scholastica ad particularia applicare, & prudenter practicare debeant.

X I I.

Vt quilibet districtus decanalis à corruptione defectuum, qui] paulatim, nisi vigiletur, succrescunt, maturè semper expurgetur, observandum erit, ut non tantùm singulis octiduis, certo determinato die, in quovis loco particulari, colloquium aliquod Constitutioni 45. Sacerdotum conformiter instituatur; verùm etiam, ut singulis mensibus, finito supradicto scholastico studiorum exercitio, priusquàm qui præsentes erunt, domum repetant, in domo decanali simili modo quoddam colloquium, ac conferentia spiritualis pro toto districtu decanali instituatur, eaque in medium proferantur, quæ ad conservationem bonæ disciplinæ, & perfectionis incrementum in Domino videbuntur. Parochi & Beneficiati alij

ex dicto colloquio domum reverſi, fideliter ea executioni demandare ſatagant, quæ in particulari ipſos attingunt.

QVID SVPERIORIBVS CIRCA SVBSTANTIALIA HVIVS INSTITVTI PVNCTA SIT SCIENDVM, ET OBSERVANDVM.

XIII.

VT ſubſtantialia hujus Inſtituti puncta, quæ ſunt Communitas bonorum, cohabitatio fraterna, ſeparatio mulierum, & obedientia erga Superiores præſentis clericalis Inſtituti, omnibus ſufficienter innoteſcant; Superiores eorumdem practicam notitiam, perfecto quodam modo habere oportet, ut omnes circà eadem, tàm per ſe, quàm per alias perſonas idoneas, rectè informare ſciant; eàque notitià prehabità ad eorundem obſervantiam ſedulò inducant. Prædicta ſubſtantialia puncta, nec

nec Præses Generalis, nec Conventus qualiscunque ullo unquam tempore immutare aut relaxare poterit, cum sint veluti cardines ac fundamenta per quæ veluti per quosdam vectes in se sufficienter munitos præsens Institutum absque dissolutione, in generatione & generationem per Dei gratiam subsistat.

XIV.

Vt verò prædicta hujus Instituti puncta substantialia tantò certiùs inconcussa semper maneant, omnes & singuli dicto Instituto se se aggregare volentes, illa juramento firmabunt, eá jurandi formulà quæ habetur supra in Constitutionibus de directione juventutis num. 63. vi cujus omnes & singuli obligantur, non quidem ad particulares dictorum punctorum actus, ita ut quoties aliquis quidpiam contra illa, vel illorum aliquod admiserit, perjurus fieri censendus sit, sed solùm ad constanter in hoc Instituto in quo prædicta quatuor

tuor puncta observanda sunt, usque ad mortem perseverandum, ita ut juxta Constitutionem 46. Sacerdotũ, ille solus perjurus fieri censeri debeat, qui proprio motu se ab hujus Clericalis vitæ, & disciplinæ statu separaverit.

XV.

Censentur autem Motu proprio se ab Instituto separare, qui sinè legitimà juramenti sui factà relaxatione discedunt, aut verbìs factisquè in Instituto deinceps vivere detrectant; uti etiam qui per frequentatos actus graviter contra supradicta substantialia excedunt, & præviá triná monitione, præfixo à supremo hujus Instituti Præside termino peremptorio, quod nisi monitioni pareant, ab Instituto separandi sint, si in contumacia perseverant; tales enim se ipsos suo facto ob incorrigibilitatem separare censendi sunt. Licet hic casus ibi, & tum solùm accidere possit, quando alia ratio delinquentem ad me-

meliorem frugem beneficio Domùs Emeritorum, vel alià viá reducendi, & scandalum tollendi, pro isto tempore Instituto non suppetierit.

DE COMMVNITATE BONORVM IN SPECIE.

XVI.

Finis Communitatis bonorum est, ut à Clericis hujus Instituti omnia ex beneficijs Ecclesiasticis, & functionibus quibuscunque provenientia, in usus pios Ecclesiæque Dei salutares, ac præfixo scopo hujus Instituti convenientes, debito modo & ordine conferantur & applicentur, eorumque bonorum abusus tollatur. Quare sepositâ omni avaritiæ & prodigalitatis specie, singuli sedulò curabunt, ut huic Instituto Clericali verè fideles dispensatores se exhibeant, in omnibus sincerè spectantes commune bonum tanquam proprium Iesu Christi Domini Nostri patrimonium.

XVII.

Superiores maturè conſiderare debent, quidnam in diſpenſatione bonorum communium jam in maſſa cõmuni collectorum potiſſimùm ſit obſervandum, & primò quidem invigilare debent, ut Sacerdotibus ſenibus, alijſquè inhabilibus ſufficienter provideatur; Deindè ſi Sacerdotes Curatos & beneficiatos, caſu aliquo extraordinario, ſubſidio egere contingat ex bonis communibus illis ſuccurrendum erit: Similiter quando aliquis ex hoc Inſtituto recentèr ad Parochiam vel beneficium aliquod promotus, novam alicubi œconomiam, inſtituere, & rebus neceſſarijs inſtruere debet, ſuppellectilia & alia maximè neceſſaria, vel pecunia pro ijſdẽ comparandis ſuppeditanda erunt; eà tamen lege ut ſivè pecunia ſic ſubminiſtrata, ſivè pretium quo ſuppellectilia fuerint æſtimata, medio, vel infimo pretio ordinatè conſcribantur, traditàquè deſuper obligatione, ſuc-

ceſ-

cessivè prout potuerit commodè Superioribus ex proventibus annuis restituantur, ut alijs quoquè in simili necessitate constitutis succurri possit. Tertio subveniendum quoque est pauperibus Sacerdotum hujus Instituti parentibus, Fratribus, & Sororibus juxta Constitutionem 22. Sacerdotum.

XVIII.

Post hos magis necessarios communium hujus Instituti bonorum usus, ingenuis adolescentibus ad hanc Clericalem vitam educandis applicanda erunt.

XIX.

Postquám domibus juventutis, & Emeritorum in quadam Archidiœcesi, vel Diœcesi, ex medijs communitatis, vel patronorum sufficienter provisum fuerit, tunc ad ædes Parochiales, convenientèr ad præscriptum Instituti vivendi modum accommodandas, ubi necesse fuerit, vel ex medijs ipsorummet Parochorum, præter

id,

id, quod fortè juxtà morem Diœceſis in conſervationem illarum annuatim ab illis impendi debet; vel ex collectis ipſiuſmet communitatis medijs, ſi aliundè haberi nequeant quantum neceſſe fuerit applicari poterit.

X X

Similiter ordinari poterit, ut ſi deſint media pro cohabitatione duorū Clericorum, in loco quodam particulari ob curam animarum, aut aliâ de cauſâ ordinandâ, ſuperiores hujus Inſtituti, tamdiù media neceſſaria, pro altero Sacerdote ſubminiſtrent, quamdiu hujus Inſtituti Sacerdotes in tali loco Curæ animarum præfuerint; Et quia aliorum eſt ſimilibus Sacerdotibus Curam animarum gerentibus vivendi media ſubminiſtrare, ideò ſpeciatim & authenticè cavendum, ne ex hac gratuita alimentorum ſubminiſtratione pro quocunque futuro tempore, Inſtituto quædam obligatio imponatur.

XXI.

Eleemoſinæ pro varietate, vel religioſis, vel alijs faciendæ ex medijs huic Communitati obligatis, à Clericis beneficiatis juxta leges Chriſtianæ Charitatis, & juxtà dictamen prudentiæ fieri poſſunt; ſpecialitèr tamen ſuadetur, ut Parochianis ſuis indigentibus, pro ratione redituum ſuorum præ alijs benignè ſubvenire ſtudeant.

XXII.

Bona Communitatis in una Archidiœceſi correſpondente quoad domum Emeritorum & juventutis cum quibuſdam Diœceſibus ejuſdem Archidiœceſis, uti etiam media Diœceſis populoſæ quæ propriam Domum Emeritorum & juventutis habet, in eadem applicari debent, nec poſſunt, per ſe loquendo, etiam pro parte aliquà transferri. In caſu extraordinario ubi ob gravem neceſſitatem Chriſtiana Charitas ſuadet, ut alijs membris hujus Inſtituti ad bonum Eccle-

ſiæ

ſiæ Catholicæ ſuccurratur, ordinatio deſuper fiet à Præſide Diœceſis cum Conſilio Superiorum decanalium ex una, & ex alterà parte à Præſide Supremo; quod ſi rei gravitas poſtulaverit, Reverendiſſimo Domino Ordinario loci quoque deſuper referendum erit, ut cum ejuſdem præſcitu & conſenſu, ad evitandas quaſcumque ſuſpiciones res tota peragatur.

XXIII.

Vbi communes ſumptus faciendi ſunt in negotijs totum Inſtitutum concernentibus, ſupremi Præſidis, proportionalitèr ex collectis medijs erit particularium Diœceſium illud exigere, quod ad ejuſmodi negotia pertractanda neceſſarium fuerit.

XXIV.

Communitas bonorum mutuam infert obligationem ſingulorum membrorum ad Inſtitutum, & Inſtituti ad membra; ita ut ſinguli ad omnia bona ſua ex beneficijs Eccleſiaſticis, & functionibus, ac officijs

qui-

quibuſcumque provenientia in pios Communitatis uſus conferenda, vi conventionis mutuæ, pactique ultrò citroquè obligatorij ad ſtricti; ipſi quoque ſuperiores nomine Inſtituti ſingulis membris fidelitèr in neceſſitate ſubvenire teneantur.

XXV.

Si quis Sacerdos vel Clericus animo ſe ſe Inſtituto aggregandi aliquandiu cum ejuſdem Inſtituti Clericis habitaverit, dein verò, antequàm conſuetum Iuramentum præſtet, mutatà mente recedat, præter ſumptus ipſius cauſà factos, nihil perſolvere, teneatur: ſi verò poſt præſtitum Iuramentum ad ordinem religioſum, tranſire voluerit, vel proprio motu ſe ab Inſtituto ſeparaverit, vel ab eodem ob incorrigibilem morum pravitatem, aliamvè quamcunquè cauſam dimiſſus fuerit, ex illis quæ in Inſtituto acquiſivit, & jam tum vel ad capſam communem contulit, vel apud ipſum adhuc exiſtunt, de jure ni-

nihil prætendere, vel secum auferre potest; contrarium si fecerit, sine præhabito superiorum Instituti consensu, id restituere tenebitur.

XXVI.

Si qui Sacerdotes aut alij Clerici jam existentes bona quædam ex beneficio, officio, vel functionibus Ecclesiasticis acquisita jam habeant, ac postmodùm ad Institutum suscipi petant, liberé de ijs quæ extra Institutum acquisiverunt, disponere possunt, vel in usitatos hujus Instituti, vel in alios licitos & honestos usus, nisi ob imminentem ex senectute, aut alio Capite ad officia & functiones Ecclesiasticas inhabilitatem æquitatis ratio postulare videatutur, Instituto consignentur, cui per susceptionem talis personæ onus eam honestè sustentandi accrescere dignoscitur.

XXVII.

Omnes verò & singuli qui per Iuramentum se huic Instituto obligarunt, de bonis suis, sivè Ecclesiasti-

cis

çis extra Inſtitutum acquiſitis, ſivè patrimonialibus de quibus liberè diſponere habent, maturè ita diſponant, ut caſu quo Dominium eorum penes ſe retinere voluerint, totam vel potiorem ſaltem eorum curam alijs committant, cùm nec Inſtituto, ejuſquè diſciplinæ, nec ipſiſmet Sacerdotibus in Officijs & functionibus Eccleſiaſticis occupatis conveniat multùm ejuſmodi rerum curis occupari, quæ à ſuſcepto vitæ ſtatu valdè ſunt alienæ.

XXVIII.

In quovis loco particulari ratiocinia acceptorum & expenſorum ab uno Oeconomo fiant qui juxta diverſas rubricas cujuſcunque perſonæ in eadem domo habitantis, redditus ex beneficijs & ſalarijs diſtinctè annotet, ne aliqua confuſio ſequatur. In Seminarijs alijſque domibus, ubi communes redditus pro illa domo ſunt ad nullam perſonam particularem ſpectantes, Et ſimul alij reditus ſint

ad

ad particulares perſonas in illa domo ex beneficijs, vel officijs obvenientes , tum ne confuſio oriatur , fieri debet commune ratiocinium , & aliud particulare ſuper accepta & expenſa redituum particularium iſtarum perſonarum .

XXIX.

Cum non ſolùm Inſtituti hujus interſit , ſed etiam Diœceſium , ne bona communia minùs fideliter adminiſtrentur , aut ad ſupradictos Eccleſiæ Dei utiles uſus non expendantur ; Ideo Reverendiſſimi DD. Ordinarij quoties defectus notabilis in adminiſtratione à Præſide commiſſus innotuerit , deſuper liberam inquirendi & rationes ſuper bonis Inſtituti in commune collatis exigendi, defectuſquè interpoſitâ auctoritate ſuâ Ordinariâ corrigendi poteſtatem habeant ; defectus verò à Superioribus Præſidi ſubordinatis commiſſi à Præſide corrigantur, ſalvâ tamen ut in præmiſſis Ordinariorum Iuriſdictio-

ctione, ut hàc ratione per debitam eorum administrationem ac dispensationem fiat, quod juxtá approbatam hujus Instituti Constitutionem fieri solet, ac debet.

XXX.

De reliquo cum singuli hujus Instituti Clerici intuitu beneficiorum suorum Reverendissimis Dominis Ordinarijs ea præstare debeant, ac reipsà præstent quæ alij Clerici extra Institutum viventes juxtà cujusquè Diœcesis consuetudinem, intuitu eorundem beneficiorum præstare debent, bona ab ijsdem in Commune ad massam communem jam collata alio insuper onere, seu exactione gravanda non sunt, Cum æquitatis ratio non permittat, ut ob hoc quod superflua sua in communes pios, & tùm statui Ecclesiastico, tùm ipsimet Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ valdè proficuos usus conferant, ampliùs quàm alij Clerici Sæculares graventur. Cum enim eorum onera, ac obligationes

quoad redditus beneficiorum ſuorum communiter cum illis ſinè ulla exemptione ferant, meritò ijſdem etiam cum illis juribus, privilegijs, atque Immunitatibus gaudent. Hinc & particularis diſpoſitio circa temporalia hujus Inſtituti bona ad capſam jam collata, eorumque diſpenſatio in uſus præſcriptos ad ejuſdem Inſtituti ſuperiores ſpectat.

XXXI.

Vi Communitatis bonorum, ſivè pacti Iurati nemini liceat ex hujus Inſtituti Sacerdotibus & Clericis teſtamentum Sæculare condere, aut parentibus, aut conſanguineis ſuis bona ſua temporalia ex beneficijs, & functionibus Eccleſiaſticis, ac officijs quibuſcumque provenientia pro quacunque voluntate, voluntatem ultimam relinquere. Ideo omnes & ſinguli, quibuſcumque dignitatibus Eccleſiaſticis non obſtantibus, obligantur, ut quocunque de rebus ſuis diſponendi modo Clericis conceſſo, &

con-

consueto, bona sua prædicta superioribus hujus Instituti ad fundandas domus educandæ Iuventutis, & Emeritorum Sacerdotum, aliosque fines huic Clericali Instituto conformes dispensanda relinquant, memores omnia quæ possederunt esse propria Domini Nostri Iesu Christi, in cujus infinitam gloriam, profectumque animarum hoc Institutum omni tempore ea impensurum sit; nihilquè æquius esse quàm illorum etiam commoda sentire, quorum onera in vita & morte suscipiuntur.

XXXII.

Donationes Ecclesiæ cui quis deservijt, vel parentibus, fratribus & sororibus indigentibus fieri possunt, ea tamen fieri debent cum præscitu, & consensu Præsidis alicujus Diœcesis, vel Territorij, vel ità ut juxtà ratihabitionem ejusdem valere debeant, superioribus verò ejusmodi denegare, vel immutare non licebit, nisi manifestè videant adhibito consilio aliorum, aut habità etiam in re

gravi ſententià Reverendiſſimi Domini Ordinarij quod irrationabiliter ea facta ſint.

XXXIII.

Legata & donationes quæ ipſiſmet membris hujus Inſtituti ab alijs fiunt, intuitu Officij vel cujuſcumquè reſpectùs ad ſtatum Clericalē aut quodcumquè officium, ſpectant ad bona huic communitati obligata; quæ verò dantur intuitu conſanguinitatis, affinitatis, vel amicitiæ merè naturalis, bonis patrimonialibus annumerantur. In caſu dubio donationis factæ ſtandum juri communi, hàc tamen lege, ut ſi à conſanguineis & affinibus uſque ad quartum gradum inclusivè donationes fiant, eæ cenſeantur factæ perſonis, in cœteris verò caſibus dubijs cenſeantur factæ intuitu Inſtituti ſivè Officij.

XXXIV.

Debita paſſiva in vita aut poſt mortem alicujus ex Inſtituto ſolventur ex medijs ab eodem relictis, ubi ve-

rò ea non ſuffecerint, communitas ad ſatisfaciendum eiſdem obligata non erit, niſi cum expreſſo conſenſu Superiorum Inſtituti, & authenticà ex ſcriptura eadem facta eſſe comprobentur : idque ideo quia cœteroquin gravia incommoda huic Inſtituto accreſcerent, & ipſum Inſtitutum quod curam talis perſonæ in vita, & morte in ſe ſuſcipit, non tantùm commodum pro membris ſuis non ſentiret, verùm etiam grave damnum pateretur.

XXXV.

Quando [illegible] Parochi vel Beneficiati diſceſſum vel mortem ex gratioſa Reverendiſſimi Domini Ordinarij vel Patroni conceſſione, ſucceſſor ex hoc Inſtituto fuerit, mobilia, quæ ſucceſſori ad ducendam Oeconomiam neceſſaria ſunt, non diſtrahentur, cum Anteceſſor ſi hujus Inſtituti fuerit, ſine detrimento nunquam vendat, ſucceſſor verò maximà cum incommoditate, & difficulta-

tate coemat, ac de novo familiæ de mobilibus prospiciat. Proindè à superioris ordinatione & prudentià in tali casu rerum temporalium dispositio aut translatio, quæ ex rationabili necessitate, vel utilitate fieri subindè debere videbitur, dependebit: Ità tamen ut pro ijs quæ successori relinquuntur, honestum & moderatè taxatum pretium certo, & præfixo termino in casu mutationis ab una ad aliam Parochiam, sivè beneficium solvatur Antecessori, In casu verò mortis Instituto.

XXXVI.

Quid verò, & quantum ex annuis hujusmodi beneficij reditibus tum antecessori, tum successori competat pro illa parte temporis quo quisque illorum illud possidet juxta Capitularia statuta, vel alias cujusque Diœcesis leges & consuetudines determinetur, & ordinatè annotetur, idq; præsente ac confirmante eo cui de Iure vel consuetudine competit, Et si

opus

opus fuerit præsente uno ad id ex Instituto deputato, ut omnis confusio evitetur & charitativè singula disponantur.

OBSERVANDA DE FRATERNA COHABITATIONE.

XXXVII.

CVm hoc Institutum pro fine suo habeat in salutem Populi ità dispersim vivere, ut tamen quantùm possibile fuerit, ubique duo tres, vel plures ejusdem Instituti Clerici & Sacerdotes in eadem domo fraternè cohabitent, superiores diligenter invigilabunt, ut ex speciali favore Reverendissimorum DD. Ordinariorum ac Patronorum liceat etiam ruri fraternam duorum vel plurium hujus Instituti Clericorum cohabitationem instituere, ac continuare.

XXXVIII.

In oppidis ubi subindè plura partim curata, partim simplicia existunt

beneficia, quorum poſſeſſores ſeorſim habitare conſueverunt, Sacerdotes Inſtituti ubi duo, vel plura ejuſmodi beneficia obtinuerint, quantùm fieri poteſt, fraternè cohabitare obligantur, in magnis tamen Civitatibus, niſi commodè & ſine periculo animarum curæ ſuæ commiſſarum, poſſint, non uno loco omnes ſimul, ſed in diverſis bini, vel plures cohabitent.

XXXIX.

Quod ſi in pagis & oppidis Parochialis Eccleſia Capellanum hactenus non habuerit, interim tamen reditus adſint quibus duo Clerici congruè ad onus paſtorale ferendum ſuſtentari poſſe videntur, ſuperiores cũ conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij Parocho Sacerdotem, non tam in ſubſidium animarum curæ, quàm in ſubſidium continentiæ & diſciplinæ ſecuriùs ſervandæ adjungent.

Por-

XL.

Porrò si Parochialis Ecclesia Capellanias seu filiales Ecclesias distantes sub se habuerit, Reverendissimi DD. Ordinarij locorum rogandi erunt, quatenus permittant, ob bonum disciplinæ, Clericorum cohabitationes ità divisas ad unam socialem contrahere, dummodò per excursionem citrà neglectum animarum humanitùs prædicta loca provideri possint, in quo ex ordinatione, ac Iudicio Reverendissimorum DD. Ordinariorum determinatio fiet; dictæ Ecclesiæ filiales vel Parochiæ à se invicem ultra horam non distent.

XLI.

Cœterùm hi Sacerdotes tam Divina Officia, quàm conciones, & catechesin diligenter in Ecclesia propria peragant, non secus ac si in loco residerent; Parochianos de Baptizandis & de providendis ægrotis providè admoneant, & semel saltem præter festa & Dominicas in septimanà

quisque ad Ecclesiam suam certo die ad sacrum celebrandum exeat; ut Parochiani id præscientes suis, & suorum necessitatibus spiritualibus facilè consulere possint; ad Sacramentorum administrationem evocati, in omni casu sine morà promptos se exhibeant.

XLII.

Casu quo tanta Ecclesiarum distantia foret, quæ positam mensuram notabiliter excedat, atquè ob defectum redditaum duo habitare nequeant, qui tunc solitariè exponendus erit, sit solitudinis amans, & provectioris ætatis, ejusquè constantia in castitate, & sobrietate probè perspecta habeatur; Insuper singulis septimanis ad domum decanalem vel Parochiam aliquam ad Sacerdotes hujus Instituti pro faciendà Sacramentali Confessione veniat, & superiori de vitæ suæ statu frequentiùs rationem reddat, acceptâquè Spirituali exhortatione, & consolatione novo

vo cum fervore domum revertatur; in eundem finem sæpiùs etiam talis à superiore Decanali vel Parocho quodam visitetur; pro administrandâ culinâ & familiâ famulum habeat, observeturquè quod infra de separatione Mulierum statutum habetur.

Quid respectu cohabitantium Clericorum observandum sit.

XLIII.

INprimis omnes studeant se tales in conversatione suæ vitæ exhibere, ut suis affectibus ex sincero corde sic dominentur, quatenùs cuivis cum animi jucunditate cohabitare sciant; firmiter etiam sibi persuadeant, in omni familiâ quantumvis bene ordinatâ imperfectiones ac disordinationes quandoque contingere; hinc apud se omnino statuant defectus aliorum in verâ & Christianâ Patientiâ tolerare, ac ejusmodi tam in

temporalibus, quàm in spiritualibus supportare.

XLIV.

Superiores in conjunctione Clericorum prudenti circumspectione ex notitià geniorum & indolis attendant, ut tales semper combinentur, ne vel contemptus vel nimia familiaritas indè sequatur. Pro directione universim tales constituantur qui non modò passionibus suis sufficientèr dominari posse noscantur, Verùm etiam illos qui ipsis subijciuntur, in omni genere Virtutum & scientiarum, quantùm fieri potest superent, vel saltem adæquent; contemptum enim parit, si qualitates subditi qualitatibus superioris præstent.

XLV.

Vbi duo, vel plures cohabitant, unus semper sit ex ijs, qui officio Oeconomiæ cum debito rerum temporalium emolumento fungi sciat. Qui in rebus Spiritualibus videntur tepidiores, sibique ipsis nimis indul-

gen-

gentes, ſimul non conſocientur, ſed adjungatur unus vel alter, qui in ſpiritualibus ferventior, & in ſervandà diſciplinà exactior eſſenoſcatur.

XLVI.

Vbicunque hujus Inſtituti Sacerdotes ſimul habitant, ſuperioribus curandum eſt, ut neque omnes ſenes ſint, neque omnes Iuvenes, ſed ità potiùs ſenes conjungantur Iunioribus, ut Seniorum Cautela Iuniorum libertatem cuſtodiat, & Iuvenum fervor Seniorum imbecillitatem in perferendis laboribus ſublevet. Vniverſim combinatio Sacerdotum eà circumſpectione ſemper fiat, ut in quocunque unus vel alter deficere noſcitur, Tertius oppoſità quà eminet virtute defectum proximi ſui, quoad fieri poteſt, corrigat atque emendet.

XLVII.

Præntereà non indignum quilibet arbitretur, ſi in proximo ſuo cuſtodem habeat à quo charitativè corrigatur & moneatur; idque tam quoad actio-

actiones quæ domi, quàm quoad ea quæ foris peraguntur, quapropter ſemper conari debent, ut duo ſimul etiam foris exiſtant, qui ſibi invicem ſint tàm converſationis, quàm innocentiæ teſtes ac monitores.

XLVIII.

Hoſpitales ad invicem, & ad omnes Charitativos cum omni humilitate ſe exhibeant, & ſervitia neceſſaria omnibus præſtari à ſuis curent; itineris enim moleſtijs defatigati, refrigerio hoſpitalitatis ſublevari debent; erga perſonas verò cujuſcunque ſtatùs ſervatà proportione ſe taliter habeant, ut ab omnibus bonum Teſtimonium charitatis Chriſtianæ reportare mereantur.

XLIX.

Denique ut qui in hoc Inſtituto vivunt, in morte minimè deſerantur, ſingulorum locorum ſuperiores diſponent, ut exequiæ Chriſtiano modo ſtatui Clericali conformiter peragantur, & in loco depoſitionis, præ-

miſſá

missá semper Vigilià defunctorum, tam primus, quàm septimus, & trigesimus pro defunctis celebrentur. Insuper omnes Sacerdotes hujus Instituti juxtà Constitutionem Sacerdotum 28. pro salute animæ ejusdem tria sacra celebrabunt, qui in illà Diœcesi existunt; ità tamen ut in cœteris Diœcesibus, quæ uni alicui Archidiœcesi, more in Ecclesia consueto subijciuntur, unusquisque si non tribus, saltem uno sacro animam defuncti divinæ misericordiæ commendet.

QVID SVPERIORES IN PVNCTO SEPARATIONIS MVLIERVM OBSERVANDVM HABEANT.

I.

EAm Mulierum separationem Clerici omnes communiter observare tenentur, in conscientià ad hoc adstricti, quæ requiritur, & sufficit ad vitandum scandalum, & ad pro-

proximam occasionem peccandi tollendam: Ad tollendam verò omnem Clericorum cum Mulieribus cohabitationem, in Cap. inhibendum extrà de cohabita. Clericorum, & Mulierum, ita statuitur. Inhibendum est, ut nullus Sacerdos fœminas de quibus suspicio potest esse retineat; sed neque illas, quas SS. Canones concedunt, Matrem, amytam, Sororem, quia instigante Diabolo, & in illis scelus perpetratum reperitur: Vndè præsens Institutum eò collimat, ut Clerici in eodem Viventes, in instituendis hinc indè familijs Timorem Dei Custodem, Castitatem Dominam, amorem verò Rectorem totius Domùs suæ habeant.

L I.

Proindè nemini licebit ex sexu Muliebri, sivè Matrem, sivè Sororem, sivè aliam in quocumque gradu consanguineam, aut alias quantumvis piam, & sanctam mulierem sub eodem tecto, quo Clerici duo vel plu-

res

res Congregati habitant, habere; cum sit vel periculosum, vel scandalosum, aut saltem non deceat, aliaque viro Clerico inde incommoda emergant.

LII.

Si quo casu substantialis hæc Constitutio per se loquendo inviolabiliter servanda, in praxi & casu particulari nullá ratione observari posse videretur, eo quod familia de novo incipienda, in qua ob prædia rustica, vel aliã ob causam similem pecora sint alenda, & in continenti fieri non possit per habitationem diurnam, nocturnamque distinctam sufficiens separatio, ea quamprimùm ordinetur, sivè ex favore Reverendissimi Domini Ordinarij, sivè ex medijs ipsiusmet Communitatis.

LIII.

Media porrò quibus generalis ista Constitutio inoffenso pede in familiâ Clericorum constanter decurrere possit, erunt sequentia. In locis in qui-

quibus Prędia rustica annexa esse non solent, Culina & tota familia virorum, sivè famulorum operà instituatur, qui omnia ministeria domùs præstent; In locis verò sivè Parochijs, quibus Prædia rustica annexa esse consueverunt, quorum ratione, & inevitabili quadàm necessitate similis culina, & familia propter emolumentum fructusque agrorum & decimarum institui necessarium est, mulierum servitia tolerabuntur, ut sic non solùm Culinæ, verùm etiam toti reliquæ familiæ meliùs prospiciatur.

LIV.

In dictis servitijs Sacerdotum Parentes & Consanguinei, quantùm fieri poterit, constituantur: quibus deficientibus, aliæ honestæ, provectiorisquè ætatis personæ assumantur; ità tamen ut á Clericorum tám diurnis, quám nocturnis habitationibus intercedente sufficiente clausurá sejungantur; quòd proindè superiores

hujus

hujus Instituti constantissimè æmulabuntur.

LV.

In hunc finem Parochialibus ædibus domus rusticæ in loco quodam vicino annectantur, vel pars in ipsa Sacerdotali, si amplitudo id patiatur, per murum interjectum separetur in quibus Matresfamilias degentes subordinatum quoddam super totam familiam rusticam regimen habebunt: Parochus verò hanc inferiorem directionem Culinæ, & totius familiæ in prædictam Matremfamilias, immediatè reijciat, ut ita Clerici negotijs inferioribus sepositis, á Mulieribus penitus separati, in vitæ sanctitate Deo servire, & saluti animarum liberiùs invigilare valeant.

LVI.

Porrò ut prædicta separatio commodiùs observari queat, & ne ejus occasione aut Parochus necessariam inspectionem in familiam negligat, aut in cibis alijsque requisitis pro

Cle-

Clericis ad domum Sacerdotalem deferendis difficultas aut incommoditas sit; Inter utrasque ædes aditus, ac porticus intercedat; quo itá domus & familia rustica ædibus Parochialibus annexa & approximata accomodetur, ut ex eadem cibi inde ad Clericalem mensam commodè deferri, & inspectio necessaria haberi possit. Aditus ergo in inferiori vel mediá contignatione ædium Sacerdotalium usquè ad Domum rusticam traductus, & patens in fine clausuram habebit, cujus beneficio prædicta separatio fiat; ita ut nemo Clericorum per illum aditum ex ædibus Sacerdotalibus ad domum rusticam, neque ex familia & domo rustica ad domum Clericorum unquam transire valeat.

L VII.

Vt major cautela adhibeatur, quãtùm locorum Constitutio patitur, domus Clericorum contra omnem accessum (vel januas non necessarias

ob-

obſtruendo, vel muro circumvallando) ità muniatur, ut relictá solummodò unicá ad Clericalem domum januá ordinariá, omnis utriuſque familiæ domeſticorum ad invicem acceſſus perpetuò diſcludatur; cujus rei melior accomodatio pro locorum Conſtitutione Superiorum diſcretioni relinquitur, deniquè feneſtræ cubiculorum & totius domùs Sacerdotalis bene ferreis clathris obſeratæ, & munitæ ſint; noctu, occluſis diligenter foribus claves ad ſuperiorem deportentur, ita ut neque intrandi, neque exeundi ulla occaſio, ac ſuſpicio eſſe poſſit; Et ſic tota Domus in timore Dei, & apud prudentes in bona æſtimatione ſtabit.

LVIII.

Pariter Domus Clericorum (etiã ubi familia ruſtica non eſt) ubiquè tám in parochijs, quám in loco decanali & alibi ſic accomodetur, ut Sacerdotes & Clerici omnes cum ſuperiore Domùs in congreſſu communu-

muni habitare poſſint; domus univerſim ſeris tectis muniantur, & cautelæ ſupradictæ ubique adhibeantur.

LIX.

Parochus vel Beneficiatus (aſſumpto Socio Sacerdote, vel hoc deficiente, alio innocentiæ ſuæ teſte) ad minimùm ſemel in ſeptimanà viſitet domum familiæ ruſticæ (quod in alijs quoquè Oeconomijs univerſim obſervandum) videatque num ea, quæ in Domo ſub curà retinentur, illæſa conſerventur, & benè expendantur, atquè advertentes aliquid non ut oportet conſervari, aut expendi, ſic corrigant, ut impoſterum rectè, & ſolidè omnia fiant; negotijs cum debità gravitate, imperio, & modeſtià expeditis ad Sacerdotalem domum revertetur.

LX.

Quod ſi cum fœmina ratione paſtoralis officij vel alià rationabili cauſà neceſſariò loquendum fuerit, in do-

domum Clericalem non intromittatur, & quæ consilij, necessitatis, & salutis animarum gratià loqui oportuerit, Clerici paucis cum gravitate & modestiá, in loco patenti absolvant. De cœterò superiores mulierum consortia absque dispensatione strictissimè præscindant, omni etiam pio prætextu excluso, mulierumque Visitationes extra casum gravioris ægritudinis nulli unquam permittant.

LXI.

Vt ministerium quoad eos famulos, qui ad dies vitæ in hoc Instituto servire volunt, feliciùs succedat, superiores providebunt, ut ad hujusmodi munus Iuvenes morigeri suscipiantur, qui maturè à mundo abstracti, in culinæ ministerio, alijsquè operibus domesticis, probè aliquot annis instruantur. Hosce famulos pietate pollentes Institutum ad dies vitæ sanos & infirmos, senes, & vegetos retinebit, & omnia necessaria ipsis

sub-

subministrando, ex debito obligationis amanter sustentabit: ijsdem nihilominùs certa merces annua constituetur, ut quod ultra vestitum & alia necessaria exindè restat, pro eorumdem sustentatione á superioribus in senio vel aliá necessitate, expendatur, priusquam ad communia Instituti bona pro sublevandis eorum necessitatibus recurratur: casu verò quo in necessitatem talem non inciderint, id quod ex ejusmodi famulorum mercede restat, penes Institutum manebit, pro alijs similibus occasionibus expendendum.

LXII.

Invigilabunt quoque superiores, ut etiam cœteri famuli, qui ad tempus tantùm inserviunt sint fideles & experti, quatenus hác ratione debitum servitium omnibus præstetur, ac necessitati singulorum sufficienter prospiciatur. Ad omne periculum, tám in spiritualibus, quám temporalibus excludendum, parochi cœterique

que beneficiati & Clerici quicunque circa susceptionem, & dimissionem domesticorum, superioribus ad nutum obtemperabunt.

DE SVPERIORITATE DIRECTIVA, EIVSQVE NECESSITATE, AC PRINCIPIIS PRACTICIS VT HOC INSTITVTVM PERPETVO IN CLERO CONSERVETVR.

LXIII.

VT hoc Institutum feliciter subsistat debitam inter membra respectu superiorum & inferiorum subordinationem requirit. Vnde præter publicam Reverendissimis DD. Ordinariis præstandam obedientiam quædam directiva morum, ad disciplinæ vigorem in Clero servandum, statuitur, per quam singulorum qui de hoc Instituto sunt, vita in

viá charitatis immediatè inſpiciatur; & ſic Clerici cum ſuo legitimo capite, quod ſunt Summus Pontifex, & Reverendiſſimi D. Ordinarij perfectiùs, quám unquam coadunentur.

LXIV.

Porrò hæc ſuperiorum ejuſdem Inſtituti directio, privata ſolummodò & Oeconomica eò potiſſimùm ſpectat, ut á Clericis eidem addictis omnia & ſingula tám in ſpiritualibus, quám temporalibus, juxtá ejuſdem Conſtitutiones fiant; qui contra eas deliquerint, paternè moneantur; quin & inter domeſticos parietes, levioribus pœnis medicinalibus potiſſimùm ſi ita res poſtulare videatur, corrigantur; ij denique qui á Reverendiſſimis DD. Ordinarijs ob graviores exceſſus publicá auctoritate, puniti fuerint, ſubſequenter in domibus Emeritorum per exercitia ſpiritualia, exempla & monita piorum virorum, ſolidè emendentur: In reliquis

quis verò unà cum omnibus hujus Instituti membris quivis Superior Summo Pontifici & Reverendissimi D. Ordinarij sui Iurisdictioni sic subest, ut non tantùm ad ea quæ á Clericis Sæcularibus communiter præstanda sunt, sed etiam ad Constitutionum hujus Instituti, ac debitæ disciplinæ observationem á Reverendissimis DD. Ordinarijs adstringi possint.

LXV.

Quamobrem omnes, & singuli non solùm Dei mandata, Divinaque Consilia filialiter observent, & mandatis Ordinationibusquè S. Sedis Apostolicæ, ac Reverendissimorum DD. Ordinariorum debitè se se subijciant; verùm etiam Constitutionibus & disciplinæ hujus Instituti tám supremus Præses, & Superiores reliqui, quàm cæteri Clerici obtemperent, prout uniuscujusque conditio requirit, ut sic totus status undequaque perfectus in sua compage

conſervetur. Cæterùm obedientia, reſpectu ſuperiorum hujus Inſtituti, nulla ſpecialis ex obligatione Iuramenti, ſed ſolummodò ea eſt, quæ ex jure naturali in quovis ſtatu ſuperiori legitimè mandanti debetur.

LXVI.

Superiores ſe ipſos exemplum præbentes in quotidianis exercitijs, & obſervatione ſtatutæ diſciplinæ primi exiſtentes, per prudentiam & diſcretam moderationem ad ſui amorem omnes trahentes, eâ ſuavitate, regant, quá ab omnibus libenti animo rationabile obſequium diſciplinæ obedientiæque præſtetur; Vnde quamdiù per ſolas admonitiones, paternaſquè Ordinationes ſubditos ad ea quæ præſtanda ſunt inducere valent, poteſtate ſibi traditá, mandando, ſub obedientiæ vinculo, uti non debent, ſed ſolummodò dum ſubditos ſuos aliá ratione, in rebus gravioris momenti ad obſervantiam rerum præſcriptarum, inducere neque-

queunt; præprimis verò attendere debent ad debitam punctorum substantialium, Communitatis bonorum, cohabitationis fraternæ, & mulierum separationis practicam observantiam.

LXVII.

Ordinariè autem hic ordo in correctione alicujus, qui contra Instituti Constitutiones, ac præcipuè contra puncta substantialia delinquit, conformiter præcepto de fraterna correctione á Christo Domino Nostro Matt. 18. expositá servandus erit. Primò moneatur fraternè ab immediato superiore suo, vel alio quocumque; Secundò si hæc fraterna monitio nihil proficiat, recurratur ad mediatum superiorem Diœcesanum vel alium: Quod si verò superiorum Instituti charitativas admonitiones, & correctiones contempserit, deferaur ad Ecclesiam, videlicet ad competentem Iudicem Ecclesiasticum, qui pro sua jurisdictione

ad parendum talem compellat: In delictis autem publicis personarum hujus Instituti, si Reverendissimus D. Ordinarius á se statuendas pœnas, potiùs in domo Emeritorum, quám alibi persolvi á reo voluerit, in eo superiores Instituti strictè obedient.

LXVIII.

In specie verò quilibet superior ea fideliter exequatur, quæ sui sunt muneris, nec in officiū alterius majoris, aut minoris superioris inordinaté se immisceat, ne confusio suboriatur; neque etiam rerum cælestium contemplationi ac spirituali quieti in tantum se tradant, ut reliqua fastidientes suorum curam, vel obiter tantùm gerant, vel omninò negligant quæ omnia in homine privato virtutis, in Superiore verò maximæ vitiositatis esse meritò censenda sunt.

LXIX.

Divinis promissionibus innixi, viam regiam confidentiæ in Deum in quibusvis negotijs, adversitatibusque

que constantissimè teneant, certissimè sibi persuadentes Omnipotentem Dei bonitatem semper plura nobis dare paratam esse, quàm nostra necessitas requirat. Insuper regimen suum solidà & constanti probitate, ac pietate in Deum, ita firmare satagant, ut inter suos tanquam Sol à mane usque ad vesperam, Sancto quodam virtutum fulgore lucere conspiciantur; Apostolo monente: *Te ipsum præbe exemplum bonorum operum.*

LXX.

Constitutionum observationi sedulò invigilent, majorum placitis inhærendo, novitates fugiant, ad externam quoque disciplinam solidè observandam magno zelo incūbant, ut subditi facilè intelligant transgressionem etiam minimorum superiori suo displicere. Conferentias spirituales suis temporibus instituant, & cum suis privatim etiam sæpiùs loquantur, ut sciant in quo statu quis-

que verſetur, & quas neceſſitates tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus patiatur.

LXXI.

In omnibus tales ſe ſubditis exhibere ſatagant, quales ipſi libentèr etiam alios erga ſe habere vellent, ſi ſubditi eſſent, & maximè ſibi curæ habeant, ut ſine ſuæ perſonæ acceptione uniformem alijs cohabitantibus in humili mentis, ac ſpiritùs ſubmiſſione vitam degant, & nec minimum talis eminentiæ ſignum edant, quod proprium amorem, aut ſuæ perſonæ honorem, faſtumque animi ſapiat; ſed in omnibus actionibus ac mandatis manſuetudinem verborum ſuavitatem morum, modeſtiam & charitatis affectum demonſtrent, ut ſic ſubditi in obſequium obedientiæ captiventur.

LXXII.

Erga omnes humanitate, comitateque utantur, faciles aures eorum honeſtis poſtulatis præbendo, & pro di-

diversitate nationum, gravitatem, severitatemque ità conjungant, ut qui amore regi malunt, filios se esse experiantur, qui verò secùs fecerint, imperium sentiant Superioris: beneficijs quoque domesticæ charitatis, omnes sibi in obsequium amoris devincire conentur, & eorum delicta virgà severitatis ac justitiæ ità corrigant, ut tamen simul oleum consolationis ad exemplum Samaritani vulneribus infundant; Insuper diligenti circumspectione ad suorum necessitates attendant, & tempestivè easdem sublevare studeant; omni etiam horà promptam benefaciendi voluntatem accedentes experiantur.

LXXIII.

Simplicem veritatem ut pupillam oculi custodiant, ut sicut os loquitur, ita & cor sentiat, animique candorem & sinceritatem tàm in verbis, quàm in factis exclusà omni politicà simulatione sic præseferant, ut subditi de contrario nullam suspicio-

nem habentes, verè sentiant tutò se illis fidere posse. Datam fidem erga omnes fideliter custodiant, & si quid secretorum subditi illis crediderint, silere sciant.

LXXIV.

Ad animi fortitudinem in adversis in omni vità suà magis conentur, quà domesticorum & proprijs malis possint resistere, atque æquo animo prudentèr ad exemplum Christi, & Sanctorum ejus tolerare. Pondere for titudinis caveant, ne nimiá animi facilitate ad omnem subditorum propensionem, precesque propositam ante sententiam mutent. In rebus agendis deliberationes serias præmittant, ad quas tam experientiá, quám naturá prudentiores adhibeant; proponant res discutiendas absque inclinationis suæ manifestatione in vtramque partem: interim tacitè secum rationum momenta discutiant, concedantque consultatoribus sufficiens pro rei gravitate

tem-

tempus deliberandi, ut sic in ferendis sententijs prudenter procedant.

L X X V.

In sententiá, quam semel consilio elegerunt fortissimè persistentes etiã non obstantibus quibuscumque contrarijs ad executionem rerum constantissimè provehantur; si tamen propter circumstantias primùm ex post facto supervenientes, aut priùs ignoratas, moralis impossibilitas rerum exequendarum, aut majora damna ab executione proventura conspiciantur, prudentiæ erit cum consilio seniorum aliam viam ingredi: præthereà innatum animi temporem viriliter corrigant, maturèque malorum initijs obsistant, medicinas oppositas non ad extrema conijciant laborum pertæsi.

L X X V I.

Iustitiam diligant, eamque indifferenter erga omnes observent, suorumque delicta impunita non relinquant, in horum tamen vindica-

tione pro rei gravitate & perſonarum qualitate itá ſe gerere ſtudeant, ut omnes medicinam potiùs, quám vindictam ſentiant. Inſuper prudentià utantur, quá in delictis quædam diſſimulare ſciant, quæ tempore magis congruo corrigantur; graviora priùs corrigant, & gradatim ad minora ſic deſcendant, cognoſcantque cujuſque naturam, quibus potiſſimùm ſinguli faciliùs corrigi poſſe videantur.

LXXVII.

In rebus agendis extrema devitent, proindè rigidiorem partem nunquam facilè amplectentur, quamdiu per mitiorem viam ſe obtinere poſſe correctionem ſperant; neque interim per neglectum aut contemptum minimorum ſolis gravioribus invigilandum eſſe ſibi falsò perſuadeant, aut in hiſce errantes admonere & punire negligant. Memores quoque poteſtatis ſuperioritatis ſibi factæ, cujuſdam fictæ humilita-

tis

tis ſtudio, ſua mandata, ſeque ipſos ſubijciendo contemni non permittant; multò minùs ſubditorum judicia ſuis itàantepo nant, ut malint ex illorum ſententiá errare, quám ex ſuà prudentèr aliquid ordinare.

LXXVIII.

Vt in perpetuá quadam erectæ mentis Statione ſuo officio invigilare valeant, temperantiæ fulgore omnibus tàm domi, quám foris præluceant, & convivia devitent; neque ſpreto domeſticorum ſuorum commercio externorum converſationem, & amicitiam ambiant; ſed libenter cum ſuis eſſe, converſari, & convesci ſatagant; erga quos etiam, uti erga omnes alios liberales cùm debita tamen moderatione exiſtant. In converſatione ſe ſuis ridendos nunquam exhibeant, nec rebus illis ſe immiſceant, quas ignorant, aut inquarum ſcientiá non excellunt, indè enim dedecus potiùs, atque con-

tem-

temptus, quàm authoritas in eos redundare solet.

L X X I X.

Venerationis, aliarumque prærogativarum obsequia sibi á subditis præstita mutuo honore, & charitatis officio omnibus grati rependant; quin & tametsi ejusmodi venerationum stipendio subinde priventur, á charitativo tamen eorum obsequio minimè recedant; hoc namque animos mirè devincire, ac quasi captivare consuevit. Animi motus sibi subjectos moderatèque suspensos habeant, maximè verò iracundiæ frænum inijciant, & ubi subnascentes illius stimulos senserint, vincant se ipsos, & cum tranquilla mens fuerit, quidagendum sit judicent.

L X X X.

Caveant se respectibus humanis induci, ut horum intuitu ea inferioribus permittant, quæ cum Instituti disciplina, felicibusque ejus progressibus pugnent; In omnes intentos ha-

habeant oculos, & in eos etiam quorum virtuti atque industriæ multa committuntur, caveantque ne in eos nimiá, vel confidentia, vel diffidentia ferantur, quia utrumque felicem familiæ gubernationem nonnunquã labefactat. Similiter uni nimium addicti tantum nunquam tribuant, ut alij se neglectos contemptosque sentiant, quæ omnia æmulationes, & contemptus, aliaque ingentia mala in gubernationem domesticam invehere solent.

LXXXI.

Detractationibus non solùm fidẽ, ac aures non præbeant, sed veluti pestem hoc vitium proscribant; Adulatorum assentationes fugiant, neminemque in sua consilia admittant, quem hujus vitij reum habuerint. Quæ talenta unicuique Deus, natura, experientia, ætasque concesserint, Superiores solerter observent, & ex eorum cognitione munera domestica singulis dividant.

Se-

LXXXII.

Seniores, ac laboribus fractos ex animo colant, & venerentur, illorumque neceſſitatibus ſedulò occurrant, paternèque habeant. Paternam infirmorum curam gerant, ex animo illis condolendo, ſæpius viſitando, verbis, alijſque tam ſpiritualibus, quàm temporalibus medijs conſolando. Cognoſcere quoque debent domeſticorum ſuorum egreſſum & ingreſſum, quibuſque in occaſionibus, & cum quibus converſentur; quid á ſingulis domi fiat, omneſque domeſtici ordinis ac diſciplinæ perturbationes pro viribus eliminare conentur.

LXXXIII.

Vt officio ſuo eò magis ſatisfaciant, in diarijs omnia notabiliora conſignabunt eo ordine & modo, ut ſi neceſſe ſit, omnibus rationem reddere valeant. Sic iuramenta á ſingulis præſtita, & manu propriá ſubſcripta, aliaque ejuſmodi particularia

ria certo loco asservabunt, & ut has ordinationes perpetuò observent, singulis diebus tacitè secum pensent, quid in officio sibi commisso neglexerint, & si quid deprehenderint, seriò proponant cum diviná gratia in humilitate spiritùs emendare.

De Regressu ad Superiores.

LXXXIV.

VNicuivis subdito recursus ad Superiores majores conceditur, ut si quandoque quispiam á suo immediato Superiore, sivè in spirituali, siuè in temporali necessitate indebitè gravaretur, & de illis Superior humiliter rogatus remederi nollet, in eo casu ad mediatum & altiorem Superiorem, eo amoris, & confidentiæ filialis affectu accedat, quo filius ad Patrem necessitate pressus accedit; servandus tamen erit in ejusmodi recursu debitus ordo, ut sal-

tem regulariter, & sine speciali causá, ab infimo Superiore, omisso medio ad supremum non recurratur, excepto recursu ad S. Pontificem, qui semper etiam omisso medio adiri potest.

LXXXV.

Quod si ob quamcunque difficultatem á Superioribus hujus Instituti per privatam & œconomicam directionem, servato prædicto ad Superiores regressu, non correctam, ad forum publicum in rebus hoc Institutum concernentibus á gravato deferenda foret, decisio talis difficultatis, juxta hujus Clericalis Instituti Constitutiones á S. Sede Apostolica approbatas, & Sac. Canones reguletur ab eo Reverendissimo Domino Ordinario in cujus Diœcesi ejusmodi difficultas occurrit.

LXXXVI.

Prædictus regressus in verá, benè consideratá, & rationabili necessitate, quæ vel personam, vel œconomiam

miam, vel ſtatum concernat, itá fiat vt interim de priſtino, ac debito amoris affectu, aut de ſubjectionis voluntate, ac promptitudine nihil remittentes, omnia æquo animo, ſedatis prorſus paſſionibus cum debita humilitate, ſuæ voluntatis reſignatione, ac prompto & indifferenti ad omnia animo, Superiori aperiant, & ejuſdem Iudicio tanquam filij obedientiæ acquieſcant. Modum denique eum in prædicto regreſſu ad Superiorem obſervent, ut inde nulla incommoda, aut diſciplinæ domeſticæ detrimenta conſequi poſſint.

De revelatione hominis interioris Superiori facienda.

LXXXVII.

MEdium inprimis neceſſarium ad conſervandos ſtatus ſpirituales in debitá ſuá perfectione, & perenni felicitate eſt revelatio hominis ſui interioris, cujus beneficio noti,

titia acquiratur, quá proprijs quarumlibet tentationum & ſupplantationum diaboli (quibus ipſam ſtatùs ſubſtantiam, & genuinum vocationis ſpiritum paulatim in ſingulis membris infringere, enervare, & peſſundare conatur) principiis maturè obvietur ac reſiſtatur, inſidiæque mundi, ac carnis maturè depræhenſæ detegantur ac declinentur, aut futuræ imminenteſque præcaveantur.

LXXXVIII.

Proindè ſingulis annis unuſquiſque ſemel tempore exercitiorum Spiritualium Patri ſuo Spirituali totum hominem ſuum ſpiritualem, & internum fideli ſinceritate revelet, & detectis eà ratione Diabolicæ ſupplantationis inſidjis, & ſalutaribus ejuſdem conſiljis contra eaſdem munitus interim de novo piè Sanctèque vivere, & in via ſalutis, ac perfectionis progredi incipiat; Confeſſario quoque ſuo proprio ſuum internum hominem tam ad bona, quàm ad ma-

la

la aperiant, inſtinctuſque ſive bonos ſive malos revelent. Præterea per modum familiaris colloquij Superiori in diſtrictu decanali omnes Clerici qui ſub ipſo degunt, tempore viſitationis fideliter ſtatum in quo pro tempore quoad ſuum hominem Spiritualem fuerint, aperient; cujus etiã Spiritualibus medijs, & pijs monitis, quæ præſcripſerit, diligentér acquieſcent.

LXXXIX.

Idem obſervabunt Superiores Decanalium diſtrictuum reſpectu Præſidis Diœceſani ſub viſitatione annua ejuſdem, aperiendo eodem modo ſtatum hominis ſui ſpiritualis candidá fidelitate; Pari ratione Præſides Diœceſani quoad ſuas perſonas, uti & illi, qui ijſdem Præſidibus cohabitant, obſervabunt reſpectu majoris ſuperioris ſivé tempore viſitationis, ſivé alio tempore convenienti, ſingulis annis hominem ſuum interiorem pari ratione revelan-

lantes, & sic per ordinem Superiores omnes usqué ad Supremum Præsidem id observabunt. Denique ipsemet Præses Supremus in annuis exercitijs eandem revelationem hominis sui interioris Patri suo Spirituali faciet, pari quoque ratione negotium animæ suæ in humilitate & fidelitate cum Confessario suo proprio omni tempore vitæ suæ pertractabit. Porro dexteritas in superioribus requiritur, ut revelantem ad sectandam majorem perfectionem, in fortitudine Spiritûs excitatum cum consolatione dimittant.

De notitià Personarum habendà.

X C.

QVantùm fieri potest, Superiores hujus Clericalis Instituti notitiam de singulis, & de totius statûs Constitutione providé omni tempore callere oportet, quá ratione singuli ad obtinendam æternam salutẽ,

&

& ſtatus totus ad debitam ſuam perfectionem quam congruentiſſimé dirigatur: In hunc finem quilibet Superior tam pro ſpiritualium rerum, quám temporalium directione conſtitutus, notabit ea, quæ conſideratione digna fuerint: Deindé totius Inſtituti Præſes pro felici gubernatione noſſe debet ſingulorum diſtrictuũ ſtatum, uti & alij ſuperiores diſtrictûs ſui notitiam habebunt: In hunc finem Superiores inferioris ordinis, majoribus Superioribus de perſonis ſibi ſubditis debitam informationem certis temrpoibus dabunt; ſcilicet Superiores Seminariorum de ſuis ſtudioſis, uti & Superiores Domuum, emeritorum de perſonis ibidem exiſtentibus, Superiores diſtrictuum decanalium de perſonis ſui diſtrictûs, & ſic per ordinem.

Ordi-

Ordinationes pro Oeconomis.

X C I.

VT Communitas bonorum cum majori fructu Ecclesiæ Catholicę, ac præsertim Cleri executioni dari possit, & ut omnia hujus Instituti membra videant, ac re ipsá experiantur, quod præter bonum in rebus, & exercitijs spiritualibus ordinem, etiam temporalium administratio in omnibus, quoad fieri potest, ordinaté procedat, singulorum locorum Oeconomi eam in administrandis rebus temporalibus adhibeant curam, ut meritò singuli propter bonum in rebus omnibus ordinem ex animo lætentur.

X C I I.

In hunc finem tam Superiores, quàm Oeconomiarum administratores, & quicunque aliquo modo rerum temporalium curam habent, magnâ curá, providentiáque circumspi-

ſpicientes attendant tam ad ſubditos ſuos, quàm ad univerſæ Oeconomiæ adminiſtrationem, eumque in eadem ordinem conſtantèr obſervare ſatagant, ut ex illa unicuique omnia non ſolùm ad neceſſitatem, ſed etiam ad convenientem commoditatem miniſtrentur; itáqué omnes qui ſimul habitant exindé ſatisfactionem habeant.

XCIII.

Ad obtinendam prædictam adminiſtrationem domeſticam ſpectat, ut ſingularum hujuſmodi rerum adminiſtrationes itá dividantur, quatenùs mediante ſubordinatione officiorum à ſummo uſque ad infimum ſinguli in ordine, ac munere ſuo rité præſtando omni tempore contineantur, & ordinationis ſuæ directionem à Superioribus capiant.

XCIV.

Oeconomi ſeipſos alijs non præferentes, ac potiùs in omnibus per abnegationem ſui exemplum prębentes

tes, itá cum alijs uniformitér per omnia vivant, ut intrá omnes ab infimo usque ad summum, amoris, pacis, mutuæ dilectionis, & unitatis vinculum integerrimé conservetur, dum omnes (cæteris paribus) ex prædictá rerum omnium uniformitate se veré pro filijs, & domesticis haberi manifesté deprehendunt.

X C V.

Quód si contingat aliquem esse debilioris complexionis, superiores illius infirmitati paterné condescendentes, eundem cum consensu Reverendissimi Ordinarij in Parochiá, vel conditione aliquá ubi cum socio secundùm aliquas commoditates sibi necessarias commodiùs vivere possit, exponi curabunt. Vniversim erga suos in infirmitatibus & alijs casibus humanæ necessitatis austeri non existant, sed magis per omnia ijsdem comparientes, se veré & cordialitér charitativos exhibeant.

Ob

XCVI.

Ob graviſſima damna, quæ tam ex parte domeſticorum, quàm externorum evenire ſolent æs alienum non contrahant; proinde familiam ſuam eá circumſpectione inſtituant, ne facilé unquam annuiſumptus, redditus excedant, ex oppoſito namque cumulata debita debitis accreſcunt.

XCVII.

Pro domeſticá politia debitè conſervandá, omni poſſibili conatu, diligentiá, ac providentiá curent rerum omnium munditiem ſervare; non minori ſedulitate ſtudeant, ut omnia & ſingula in ſuis locis ſint dipoſita; In qvovis loco particulari veſtiarium ordinetur, in quo ſicut omnia veſtimenta aſſervari, ita etiam ex eodem omnia & ſingula cuilibet ſubminiſtrari oportebit: debita quoque Bibliothecæ & librorum cura habeatur, taleſque libri procurentur qui potiſſimùm pro meditationibus, lectione ſpirituali, concionibus, ca-

thecheſibus, & ſimilibus uſibus neceſſarij erunt; Catalogus quoque librorum in eodem loco aſſervetur.

XCVIII.

Quemadmodum abjectio aut nimius luxus externæ ſpeciei, atque habitus Clericum apud omnes vituperare, & contemptibilem reddere, ità modeſtia, & honeſtas maximé ſemper commendare conſuevit; indé enixé laborandum eſt, qua ratione utrumque conjungatur. In veſtitu ergo uniformitatem & honeſtatem longarum togarum, ſivé talarium, cum collaribus, prout honeſtos Clericos decet, ubique terrarum omnes diligentér obſervabunt. Cura autem hujus penes diſpenſatorem rerum temporalium cujuſque loci erit ut ſuos honeſté, & maturé veſtiri faciat, & uniformitas quantùm fieri poteſt, perpetuitate quádam ubique & in omnibus obſervetur. Materia togarum talarium univerſim ea erit, quæ & honeſtatem & modeſtiam in homi-

mine exteriori præſeferens individuá quádam ſocietate conjungit, qualis omnis illa materia eſſe poteſt(ſervatá diſcretionis proportione aliquo modo ad officium, & dignitates externas) quæ ſplendore, formá, alijſque qualitatibus vanitatem, luxum, & mollitiem minimé præſeferat.

XCIX.

Similitér in victû alijſqué quibuſcunque rebus eam cæteris paribus æqualitatem, & uniformitatem erga omnes obſervent, quá debita animorum unio inter domeſticos foveatur; ejus quoque providentiæ Superiores & Oeconomi eſſe debent, quá ſingulorum neceſſitates ſollicité reſpiciant, & præveniant; aliorum quoque conſilio præſertim in rebus gravioribus familiam ſuam in via charitatis fideliter adminiſtrent.

C.

Quod attinet ad rationem adminiſtrandę Oeconomiæ ad extra ſtudiosé caveatur, ne avaritiæ nota huic

Clericali vitæ Oeconomorum ſive aliorum culpá meritó imputari poſſit: Hinc, ſi legata quædam pia huic Inſtitutó advenirent, in ijs magná cum moderatione, & quarumcumque perſonarum ſatisfactione, quantùm prudenter fieri poterit, procedi debet; Pari modo in vendendo & emẽdo Oeconomi æquitatis ſint memores; Opificibus quoque & operarijs ſatisfactionem ſine moroſitate præſtent: idem etiam obſervetur quoad famulos aliosque domeſticos.

C I.

Circa Iura ſtolæ, oblationes annuas, funeralia, ac ſimilia accidentalia omnes omninò tam prudentiæ, quàm diſcretionis memores, liberum illis, qui talia ſolvere tenentur, relinquant dare ex bono & libenti animo, quod juſtum & æquum ipſimet judicabunt, & ſiné gravi difficultate dare poterunt; Quod ſi veró bonitate & diſcretione illá ſubditos abuti videant, tum meritó quæ ſibi ex Iure

Pa-

Parochiæ & Ecclesiæ ordinatione debentur ad Iura Parochialia manutenenda postulare poterunt, & subinde debebunt.

CII.

Vnusquisque Sacerdos beneficiatus addistribuendum pauperibus aliquid habeat, ut pro ijsdem convenienter expendatur. Ordinariæ tamen eleemosynarum elargitiones non ab omnibus passim fiant, sed ab Oeconomo aut alio ab eo deputato.

CIII.

Iuxta Constit. 20. Sacerdotum super redditibus omnibus tam fixis, quàm accidentalibus, uti & super expensis tàm ordinarijs, quám extraordinarijs, justus & exactus calculus ab omnibus Oeconomis in manuali sive libello quodam ubique teneatur, ordinatumque quoddam ratiocinium quot annis ab unoquoque Oeconomo, de omnibus acceptis & expensis conficiatur, ac certo loco, ac tempore præscripto exhibeatur. Vt verò ordi-

dinatiùs in hoc puncto procedatur, particularia ratiocinia asserventur in quovis loco particulari, decanalia in loco decanali, extractus eorumdem apud capsam Diœcesanam, sicque usque ad calculum generalem omnium rerum hujus Instituti procedendo, quatenus superioribus convenienti tempore ubique exhiberi possint.

CIV.

Archivium particulare in quovis loco, & aliud in loco decanali, uti & in quávis Diœcesi, & Archidiœcesi, generale denique pro toto Instituto ordinari debet, ita ut in particularibus documenta Porochialia, specificatio reddituum, inventaria rerũ domesticarum, uná cum inventarijs librorum, & similia: in generalibus verò Archivijs generalia documenta asserventur eo ordine, & modo, ut pro quávis occasione statim ad manum haberi possint.

DE

DE OFFICIO ET DIRECTIONE SVPERIORVM IN SPECIE.

C V.

SVperiorum hujus Clericalis Instituti sequens subordinatio statuitur, uti & Oeconomorum qui dependenter à Superiorum directione, rerum temporalium curam gerunt; ut ita ab infimo usque ad summum tàm Superiores, quàm Oeconomi inter se connexionem, & debitam dependentiam habeant, ultimaque dispositio hujus Instituti á Præside Supremo derivetur, ut sic mutuo consilio & directione, ordine suo peragantur, & dispensentur.

C V I.

Tota verò subordinatio tám Superiorum, quám Oeconomorum in quinque gradibus personarum consistit. In primo sunt superior cujusque loci particularis; in secundo su-

perior alicujus diſtrictûs Decanalis, & Oeconomus; in tertio Præſes, & Oeconomus Diœceſanus; in quarto, ubi Diœceſes quædam correſponden. tiam habent, Præſes Archidiœceſanus, & Oeconomus; In quinto denique Supremus totius Inſtituti Præſes cum ſuo Oeconomo; qui omnes quatenùs á Reverendiſſimis DD. Ordinarijs ſuis dependeant, habetur ſupra numero LXXXVI. & in ſequentibus clariús exponitur.

DE PAROCHIALI, ET CVIVSQVE LOCIS PARTICVLARIS DIRECTIONE.

CVII.

QVia Clerici, & Sacerdotes hujus Inſtituti per pagos, & Oppida in ſalutem populi diſperſi bini, terni, vel plures cohabitare ſolent, diviſim in ſingulis locis ſuperioritas, & inferioritas conſtituatur neceſſe eſt, ut di-

disciplina debitum observationis effectum sortiatur, dum omnes uni in quovis particulari loco obediunt, quam superioritatis directionem perpetuò is habebit qui Parochus, sivè principalis beneficiatus cujuscunque loci pro tempore extiterit.

C V I I I.

Cui proindè non solùm tota familia, verùm magis Clerici cohabitantes in omnibus, quæ rationabilia secundùm Deum fuerint, tam in spiritualibus, quàm temporalibus, secundùm præscripta hujus Clericalis Instituti obedient; qui tamen non omnia proprio motu disponet, sed suorum Consilium in omnibus, quæ alicujus momenti fuerint, adhibebit.

C I X.

Singuli locorum particularium Superiores suorum maximè domesticorum curam ex animo gerant, diligentique circumspectione attēdant, ut timor Domini & animorum unitas

perpetuò in ædibus suis vigeant: tam in gubernatione domús, quàm administratione Oeconomiæ dirigi se sinent à sui Decanalis districtús Superiore, & quæ in visitatione vel aliàs fuerint mandata, diligenter observabunt.

C X.

Inspiciant frequenter in anno res quæ possidentur, ut quæ reparatione indigent maturè reparentur, aut quæ servando servari non possunt, de illis maturè disponatur. Vigilanti etiam curá ad supellectilia, libros, cellam, & loca frumentis deputata attendant, ne quid intereat furto, prodigalitate, aut alio modo malè distrahatur; quare claves diligentèr penes se, vel (si ratio particularis ita postulare videatur) Clericos sibi cohabitantes retinebunt.

C X I.

Originalia decimarum aliorumque proventuum instrumenta in Archivio cujusque loci diligenter asservèn-

ventur cum annotatione temporum quibus quæque pendi ſolent, juxtà quorum normam ſingulis annis fiant duo libelli, ut in unum referantur per ordinem prædiorum perceptæ decimæ, in alterum verò annui Canones, ſivè hi in certa pecunia, ſive in alia re pendantur; ſine præſcitu Superioris diſtrictús Decanalis fructus decimarum in agris non vendantur, nihilquè quoad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aliaque ſimilia ſpectat ſine ejuſdem Conſilio, aut conſenſu faciant; cui tamen rationes ſuas in contrarium, ſi quas habuerint, modeſtè proponant.

C X I I.

Inventarium ordinatum ſecundùm certas Rubricas omnium mobilium quæ in domo ſunt, vel ad ipſam ſpectant, habeant, illudque annuatim tempore viſitationis renovent, adſcribendo ea quæ noviter advenerunt, & expungendo quæ abſumpta vel ven-

vendita fuerint. Referant quoque summatim in Codicem lites, & acta quæ alicujus momenti circà res temporales contigerint. Si quæ utensilia ab extraneis commodato acceperint, annotent omnia speciatim, & calculo rerum rerum domesticarum specificationem adjungant, donec singula restituantur.

C X I I I.

Nullos Notabiles sumptus in ædificia aut alias extraordinarias causas exponent, sine præscitu Superioris Decanalis & expresso illius consensu, & quod in usus quotidianos oportebit necessariò impendi, curent, ut id debitá utilitate & industriá fiat.

C X I V.

Conscribent de die in diem secundùm certas Rubricas in Libro sive Manuali ad hoc deputato, tam quæ in frumentis, quàm quæ in pecunia & alijs acceperint, & expenderint reddantque desuper rationem Superiori districtús Decanalis saltem semel

mel vel bis in anno quando visitabit Cui etiam debita & credita Parochię aliaque majoris momenti negotia, & acta sua indicabunt, ut ita totius familiæ statum plenè intelligere possit.

C X V.

Pecunias, quæ ad quotidianos usus non fuerint necessariæ, seorsim reponant, prompto paratoquè animo onsignandi Superioribus suis, quantum ex ijs in aliquà particulari necessitate ad bonum hujus Instituti Supertoribus necessarium visum fuerit.

C X V I.

Tenentur certo statuto tempore, facere relationem Superioribus districtûs Decanalis, non solùm de vita & moribus Clericorum sibi cohabitantium & domesticorum, verùm etiam quo in statu familia tam circa temporalia, quàm spiritualia versetur, & quæ pericula incommodaque emergere posse videantur. Ad Conventum in districtu Decanali haben

bendum annuatim quoque debent comparere, scientiarum exercitationes frequentare, aliaque media arripere, quæ ad conservationem institutæ disciplinæ à Superioribus salubriter fuerint ordinata.

C X V I I.

Clericos sibi cohabitantes ad nutum Superiorum (postquam à Reverendissimis Dominis Ordinarijs id petitum & concessum fuerit) suscepient vel dimittent, prout commune Parochianorum, vel Clericalis hujus Instituti, aut particulare ipsorummet Clericorum bonum requisiverit. Qui verò Canonicé investiti Parochi vel beneficiati fuerint, non nisi ex rationabili & gravi causa à Reverendissimis Dominis Ordinarijs cognita & approbatà (servatá Sacrorum Canonum & Sacri Concilij Tridentini dispositione) mutabuntur. Ad Vacantia beneficia non pro arbitratu suo aspirabunt, sed expectabunt, donec à Superioribus Instituti Ordi-

dinarijs ad ea assequenda commendentur.

De Oeconomo Parochiali.

CXVIII.

OEconomus cujusque loci particularis ordinarié ipse Parochus erit, aut qui in illo loco primas tenet; quod si tamen Parochus in Spiritualibus magis, quàm temporalibus præstaret, vel pietatis studio absorptus, hæc infima despectare videretur, ad illius instantiam Oeconomiæ administratio in alium aptiorẽ transferri poterit; ità tamen ut Parochus Superior semper existat, ab ejusquè directione ille Oeconomus dependere debeat.

CXIX.

In casu quo ipse Parochus Oeconomiam administrabit, inferiorem quandam dispensationem Clerico cuidam cohabitanti ad hoc apto dabit. Verbi gratia curam vestiarij,

cel-

cellæ vinariæ, expenſas quotidianas minutiores in culinam, accepta in ſtola minori, de quibus omnibus ſingulis menſibus rationem reddere teneatur.

Obſervanda quædam ab illis, qui Parocho aut Beneficiato principali cohabitant.

C X X.

Rerum temporalium adminiſtrationi præter, vel contra officium ſuum nemo ſe immiſceat, nec earum diſpoſitionem ambiat: liceat tamen cuique prædictarum rerum diſpenſatorem fraternè per modum conſilij de aliquo notabili emolumento vel detrimento Oeconomiæ admonere; res neceſſariæ quoad veſtimenta & alia utenſilia ab Oeconomo ſingulis procurentur.

C X X I.

Quemadmodum Parochi, alijque Principales Beneficiati, ità & Capel-

pellani, & quicunque Beneficiati, aut Clerici cum alijs cohabitantes, singuli suos reditus vel certum suum salarium habeant, de quo in usus huic Instituto convenientes congruo modo disponere possint; cum quilibet respectum & obligationem suam non habeat ad personam particularem hanc vel illam, sed quivis ex ipsis toti Instituto quoad se, & reditus suos, ac vicissim totum Institutum cuilibet membro obligatum intelligatur. Cæterùm hæc ordinatio, quod Clerici certum salarium habere debeant, de ijs tantúm intelligitur qui finitis studijs, aut præstito Iuramento, certum officium habent. Clerici verò primæ, & secundæ classis, cum ante præstitum Iuramentum nondum ad communitatem bonorum obligentur, si quod beneficium habeant, ad aliud non obligantur, quàm ut sumptus pro suis personis factos ex beneficij redditibus solvant.

C X X I I.

1 Vnde is qui præest in quavis domo particulari, debet id, quod cohabitantibus Clericis ex Salarijs ac reditibus ultrà victum, vestitum, & alias expensas per annum superest, Superioribus consignare, ut pro ipsissmet Clericis servato ordine & distinctione asservetur, donec ipsimet pro Oeconomia inchoanda, vel pro subsidio pauperum parentum suorum, alijs congruis, aut necessarijs expensis faciendis indigeant, aut Instituto voluntariè in vita consignent.

C X X I I I.

Cuilibet Beneficiato aut Clerico aliquid pecuniæ ab Oeconomo ad obvios & quotidianos necessarios usus ita dandum est, ut postquám expenderint, tantundem ab Oeconomo denuò accipiant; accepta verò ratiocinijs debito modo, & ordine inscribantur, prout alia omnia quæ sub manibus suis concredita habuerunt certo statuto tempore in manua-

nuale Oeconomi referenda sunt.

DE DIRECTIONE IN DISTRICTV DECANALI SERVANDA.

C X X I V.

VT directio Parochiarum, aliorumque locorum particulariũ fructuosè subsistat, sequitur secunda superioritas, ad quam pro quolibet Decanali districtu locorum Decani rurales si ex hoc Instituto fuerint, aut alij habiles ex eodem districtu assumentur, qui per Iuramentum Reverendissimo Domino Ordinario suæ Diœcesis, uti etiam huic Instituto (quatenus de fidelitate eorumdem, quoad publicam Ordinario, & quoad privatam sivè Oeconomicam directionem Instituto sufficienter provideatur) sese obligabunt juxta formulas infrà num. 142. & 143. expressas, solis personalibus mutatis.

C X X V.

Dicti Superiores districtuum Decanalium, si simul publico officio Decani fungantur, præter consuetam publicam functionem, quá omnes totius Decanatús Parochos, & alios Presbyteros in foro externo dirigunt; insuper non solùm quos secum in Domo Decanali habuerint, sed etiam omnes illius districtus Parochos & Clericos (qui ex Instituto sunt) secundùm illius constitutiones gubernabunt, quorum directioni omnes tam in spiritualibus, quàm temporalibus filialiter subjacebunt: ipsi verò eadem quæ à Parochis observanda sunt imprimis observabunt ut cœteri illorum exemplum respicientes captivati ad imitationem faciliùs trahantur.

C X X V I.

In quem finem memores esse debent quantoperè referat, ut suos domi, & omnes sui Districtús Sacerdotes & Clericos non secus dirigant,

ac

ac si omnes ipsis cohabitatione existerent præsentes; hinc in domo suà vigilantèr curabunt omnium Constitutionum exactum servari ordinem, libentèr quoque videant, si Sacerdotes sui districtús frequentèr in Domo Decanali suum regressum quærant, invigilentque ut omnem charitatem sentiant, & mutuam animorum unitatem inibi quasi propriam suam habere residentiam experiantur. Ex quo Capite mirè ad obsequiū imitationis, mutui amoris, & obedientiæ trahentur.

CXXVII.

In gerendis rebus ad Directionem suam pertinentibus quorundam Sacerdotum secum habitantium, uti & in suo districtu existentium Consilium adhibeant, eorum maximè qui Judicio Præsidis Diœcesani prudentià, & agendi dexteritate præ reliquis pollere judicabuntur: in domo suà Seniorem Sacerdotem constituent, cui in sua absentia directionem domús com-

committant, cum instructione debita, secundùm quam sciat se gerere.

C X X V I I I.

Ordinariè bis in anno singula sui Districtús loca, unà cum Socio Oeconomo visitando diligenter inspiciant, non solúm transeundo, sed cum Clericis singulorum locorum, sine suæ personæ acceptatione per aliquot dies in quotidiani cursús & exercitiorum observatione convivant, non secus ac si domi degerent, ut hác ratione cœteri excitati, ejus quę in disciplina & quotidianis exercitijs jugiter adhiberi debet, sedulitatis exemplum concipiant: Videant quoque num omnia tam in spiritualibus, quàm temporalibus juxtà normam hujus Instituti observentur; & quæ ex mutuis Parochorum aliorumque cohabitantium relationibus minús accuratè observari deprehenderint, verbo, & opere ad debitam observationem reducere conentur.

Gra-

C X X I X.

Gravamina & difficultates singulorum audient, & pro possibilitate sublevabunt: quorum dilatio fieri non potest, & majoris momenti sunt, Superioribus statim intimabunt, eorumque dispositionem quam cum necessario præscitu & consensu Reverendissimi Domini Ordinarij fecerint, vel fieri procuraverint, studiosè exequantur; quæ verò moram patiuntur diligentèr annotabunt, ut Præsidi Diœcesano desuper suo tempore ordinatè referre possint; notificent item uniuscujusque genium, quatenùs ad meliorem gubernationem & salutem requiri videtur: Præmoneantque maturè de necessarijs mutationibus & morbis Parochorũ, ut Superiores maturè singulis providere, & necessarias dispositiones facere, aut ab illis quorum interest ut fiant curare valeant.

C X X X.

Si officio publico Decani simul

funguntur, conſiderantes duplicem obedientiæ ordinem, in ijs quæ Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum ſunt, eorum Officialibus in ijs verò quæ Inſtitutum ſpecialiter concernunt, Superioribus illius fideliter morem gerant, ad quod eò magis obligabuntur, ſi in his quoquè mandatum ſpeciale eorundem Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum accedat, juxta quæ in viſitationibus ſtatutis ea quæ Ordinariorum ſunt, ad normam publici juris inſtituant, repertos defectus corrigendo; quæ vero ad hoc Inſtitutum ſpecialiter ſpectant, ſecundùm normã Conſtitutionum dirigant, graviora, utriuſque fori ſic notent, ut Reverendiſſimo Domino Ordinario & Præſidi Diœceſano Inſtituti debitè referre poſſint.

CXXXI.

Singulo trimeſtri, ſivè quibuſvis anni quartalibus ordinariè Præſidi Diœceſano integram relationem facien.

ciende statu in quo unusquisque locus & persona Instituti versetur, tam circa spiritualia, quàm temporalia; idem facient extra hoc præscriptum, si urgens necessitas id postulaverit. Ipsi quoquè in directione sua quoad res Instituti regi se permittant à Præside Diœcesano, quod à potiori etiā de alijs Superioribus intelligendum est, nihilque majoris momenti sine eorum præscitu & voluntate aggrediantur.

C X X X I I.

Ad Conventum Diœcesanum comparere tenentur, quoties Superiores Instituti eos ad hunc conscripserint; Singulis annis duos in districtu suo Conventus instituant; ad unum horum Parochi, ad alterum Capellani & Beneficiati conveniant, ut singuli referant quæ ad observationem accuratiorem præscriptæ disciplinæ, & ad meliorem hujus Instituti progressum, in singulis locis circa personas, spiritualia & tempo-

ralia relatu neceſſaria fuerint.

CXXXIII.

Tam domús illius, in qua habitat, quám Parochiarum pecuniæ, quæ ad communes pios uſus conſignantur, vel etiam pro perſonis particularibus ſolummodò aſſervantur, reponantur in arcam ad hoc deſtinatam, cujus clavem unam ipſe, alteram Senior Sacerdos, & tertiam Oeconomus diverſam cuſtodiat. In eadem liber aſſervabitur, in quo ſcribatur ſumma pecuniæ, tam quæ infertur, quàm quæ effertur pro neceſſitatibus in diſtrictu illo evenire ſolitis.

CXXXIV.

In Archivio ſuo diligenter aſſervabunt inſtrumenta originalia, non ſolùm proventuum illius loci cui particularitér præſunt, verùm etiam ſingularum Parochiarum tranſumpta manu notarij publici ſubſcripta ſuis locis reponant, ut facilè inveniri poſſint; ſimiliter ſervent diſtinctam & ordinatam regiſtraturam circa

acta

acta sui Officij publici (si id simul gesserint) ab ea, in quam acta Instituti oportebit referri.

C X X X V.

Post singula sexennia in locis, ubi decanorum mutatio solita est, in Conventu Decanali Superiores pro tali districtu constituti mutentur; in alijs locis ubi hoc munere perpetuò fungi solent, elapsis dictis annis, quoties rationabiliter visum fuerit, confirmari poterunt. Constituentur verò à Præside Diœcesano, ubi correspondentia non est quoad Domum juventutis, & emeritorum in una Archidiœcesi; Vbi verò ejusmodi correspondentia est, Præses Archidiœcesanus eosdem servato ordine, & modo debito constituet: qui deindè acceptati à Reverendissimis Dominis Ordinarijs suis, eisdem juxtà formulam superiùs citatam per Iuramentum se obligabunt. In casu quo Decanus perpetuus ob negligentiam, vel aliud Instituto intolerabile

delictum mutandus foret, interim tamen ut ab officio publico deponatur commodè obtineri non poſſit, Superiores privatam directionem ſtatutæ diſciplinæ hujus Inſtituti in quemcumque habiliorem Parochum, vel beneficiatum illius diſtrictûs transferent.

De Oeconomo Decanali.

CXXXVI.

OMnes Parochiarum aliorumque locorum Oeconomi ab uno Decanali Oeconomo, qui in hujuſmodi rerum adminiſtratione prudentiam, ſedulitatem, & dexteritatem habere noſcatur, dirigentur; qui vigilantem oculum habebit, ut non tantùm in Domo Superioris Decanalis, ſed ut ubivis omnia rectè ordinentur.

CXXXVII.

Ad eum finē ſæpius in anno, prout præſens neceſſitas, & utilitas requirit,

rit, ad singula loca veniet, ad cognoscendum cujusque Oeconomiæ statum, & ad defectus si qui occurrant maturè emendandos; In defectum Oeconomi, ipse hujus Districtûs Superior id præstabit per se, quod per Oeconomum ab eo dependentem præstari debuisset, donec rebus meliùs ordinatis, alia persona pro hoc officio ipsi adjungi possit.

CXXXVIII.

Iudicio Præsidis Diœcesani unus ex Domo Decanali magis idoneus ad Oeconomiæ inferioris curam constituatur, qui quotidianas expensas, & accepta in codice, sivè manuali conscribat, reddatque singulis mensibus accepti & expensi rationem ut deindè ea summatim in librum rationum domús Decanalis secundùm certas Rubricas referatur.

DE PRÆSIDIS DIŒCESANI DIRECTIONE.

CXXXIX.

IN unaquaque Diœceſi ubi receptum fuerit Inſtitutum Præſes Diœceſanus erit, qui debitæ diſciplinæ & Conſtitutionum obſervantiæ inter Clericos diſtrictuum Decanalium curam & directionem habebit; Sique Reverendiſſimus Dominus Ordinarius eundem Vicarij in ſpiritualibus Generalis munere fungi vellet, ad ejuſdem beneplacitum utrique muneri cum debitá obedientiá ſatisfaciet, ne minimum omittendo aut faciendo, quod Ordinario ullo modo, ſive quoad reſpectum, ſive quoad aliud præjudicare jure videri poſſet; ſed potiùs in omnibus ab eodem itá dependebit, eáque vigilantiá officio ſuo ſatisfacere ſtudebit, ut debitus reſpectus, Iura, & ſimul etiam perfectior obedientia, illeque exopta-

ratus odor, bona ſcilicet converſatio à Clero ad obſequium ejuſdem Ordinarij fideliter deferantur.

C X L.

Quod ſi non ſit ſimul Vicarius Generalis Ordinarij ſui, tunc ad Oeconomicam directionem, & Inſtituti hujus diſciplinam tantummodò invigilabit, publica ne in minimo attingendo; aliàs ſi Vicarius Generalis ſimul ſit, debitam diſtinctionem utriuſque fori, tam fraternæ correctionis, & Oeconomicæ directionis, quám publici officij obſervabit, tam in ordinationibus faciendis, quám in relationibus, & viſitationibus utrumque ſeorſim notando, & referendo.

C X L I.

Præſidis Diœceſani officium erit totius ſui diſtrictús Clericos eá vigilantiá paternè ita dirigere, ut piè in hoc ſæculo converſantes, omnibus viſceribus in ſalutem Populi diffundantur, quibus ipſe in omnibus

prælucere enixè ſtudebit, ita ut inter ſuos in obedientiá, humilitate, patientiá, ſobrietate, caſtitate, manſuetudine, modeſtiá, gravitate, affabilitate, amore, & contemptu rerum temporalium quaſi vivum omnium virtutum exemplum emineat.

C X L I I.

Vt fidelitas ejuſdem, uti & Obedientia ac in officio ſedulitas, tam erga Ordinarium, quám reſpectu hujus Inſtituti magis conſtet, præſtabit juramentum juxta formulam ſequentem.

Formula Iuramenti pro Præſide Diœceſano quo ſe Ordinario ſuo obligare tenetur.

EGO N. N. pro hac Diœceſi N. aſſumptus Præſes Deo, & Tibi Reverendiſſimo Domino Ordinario meo, tuiſque Canonicé intrantibus ſucceſſoribus ſpondeo, & Iuro me ſub

sub Iurisdictione tua ordinaria, seclusi omni exemptione in vita Clericali juxtà Constitutiones Clericorũ Sæcularium in commune viventium à Sancta Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum, insuperque Clericos sic curæ meæ commissos & committendos juxtà easdẽ Constitutiones fideliter directurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo fine animarum curam per Ordinarias functiones Parochiales intendens constanter perseveret. die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

C X L I I I.

Formula Iuramenti quo idem se Instituto obligare tenetur.

EGO N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos per Dioecesim N. constitutus Præses Deo, & Tibi N. N.

supremo hujus Instituti Præsidi, cuisque Canonicé intrantibus successoribus spondeo, & juro me in hoc Instituto, salvá Reverendissimi Domini Ordinarij mei Jurisdictione, semper victurum & moriturum &c. ut suprá.

C X L I V.

Iuxta prædictas Iuramentorum formulas, mutatis mutandis, alij certorum districtuum Superiores Iuramentum suum Reverendissimis Dominis suis Ordinarijs, & Instituto præstabunt.

C X L V.

Vt veró dictus Præses Instituti hujus Clericos & Sacerdotes quoad privatam & Oeconomicam directionem ad ædificationem Ecclesiæ eó faciliùs in sancta vitæ conversatione gubernet, in cujusvis Diœcesis Episcopali Civitate quosdam viros ex hoc Instituto secum habebit, qui ætate, ingenio, doctriná, discretione, dexteritate, prudentiá, & experientiá docti excellant, & Præsidi á con-

consiliis in rebus Instituti benè ordinandis existant; quidam verò inter eosdem Iuniores erunt, qui ingenio, doctriná, prudentiá, & alijs ad idem aliquando præstandum prædititi á cœteris addiscant.

CXLVI.

Ad hoc munus ex Decanalibus alijsque locis ad nutum Ordinarij assumantur viri, quorum prædictæ qualitates á Iuventute, & longá experientiá ex administratione officiorum, & datis Consilijs deprehensæ sufficienter Superioribus constiterint, ut ita Præses cum eisdem, & toto Clero sub Ordinario capite suo in vitæ sanctitate, & Clericali disciplina per debitam subordinationem omni tempore contineantur.

CXLVII.

Ex prædictis Viris unus erit Oeconomus curam habens rerum temporalium hujus Instituti in tota Diœcesi, & alius Vir insignis in spiritualibus qui PræsidiDiœcesano in omni

da.

data occasione specialiter ad malum eruunt.

C X L V I I I.

Porró in obtinendis Parochijs aut alijs quibuscunque beneficijs, ad quas vel quę præsentationes ab Ordinarijs alijsque Ecclesiasticis, vel sæcularibus potestatibus tanquam patronis suppliciter impetrare oportet, communem stylum observantes, humillimisque precibus omni tempore ea pro subjectis idoneis petere, itáque dicti subjecta ad ejusmodi beneficia commendare studeant, ut quoad hæc, & omnia alia tam in obtinendis, quam resignandis beneficijs respectu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum, & aliorum Patronorum ordo debitus, & usitatus cujusque curiæ Episcopalis stylus accuraté observetur.

C X L I X.

Ad Reverendissimi Domini Ordinarij sui beneplacitum singulis annis in propriá persona totiús sui di-

districtús domos, in quibus Sacerdotes hujus vitæ habitant, visitabit, & ubique 2. 3. 4. vel plures dies prout præsens necessitas & utilitas postularit persistens singulorum locorum, dein ipsorummet Sacerdotum gravamina & necessitates tam spirituales, quám temporales paterno amore audiat, omnibusque secundùm rationabilem utilitatem corporis & animæ gratificare studeat: Errantes paterné corrigat, & ad meliorem frugem per media salutaria reducere satagat, desolatos & pusillanimes consoletur, & mutationem eorum ordinet, ac per eum ad quem pertinet, expediendum curet, quorum saluti corporis, & animæ rationabiliter expedire judicaverit.

C L.

In spiritualibus attendat, quomodò singuli in vita spirituali subsistant, an non periculum ad lapsum aliquem immineat; an & qualiter in pace inter se vivant; an cum debita charita-

te

te à fuis fuperioribus immediatis dirigantur, & quomodò difciplina Inftituti tam in fpiritualibus, quam temporalibus obfervetur; quæ omnia ex informatione mutua fuperiorum, & inferiorum, & ex particulari cum quovis colloquio fcire poterit, corrigenda fuavi confilio, & efficaci admonitione corrigat, & quæ notanda fuerint diligenter confignet.

C L I.

De vifitatione annuá fuá debitam relationem Reverendiffimo D. fuo Ordinario faciet, ut cũ ejufdẽ confenfu aut pofitivá approbatione omnia in praxim dirigantur: quod fi item ex vifitatione habitá referenda fuerint, quæ ad publicum forum nõ fpectant, eidem Reverendiffimo D. Ordinario fic referantur pro neceffarijs mutationibus & ordinationibus faciendis, ut nihilominùs ea quæ fecreta funt, & falvá charitatis, & Iuftitiæ lege propalari non poffunt, & pro præfentibus circumftantijs ad folam

fra-

fraternam directionem ſpectant, in ſecreto permaneant.

CLII.

Ad domum Præſidis Diœceſani vel ad alium commodiorem locum, ſingulis annis cum conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij Superiores Decanales, eorumque Oeconomi indicto per Præſidem Diœceſanum certo die, poſt habitos particulares Decanalium diſtrictuum Conventus cõgregabunt; eritque Conventus Diœceſanus, ſivè Congregatio in eum finem ordinata, ut videlicet omnia gravamina, neceſſitates, & omnia alia ſivè in ſpiritualibus, ſivè in tẽporalibus legitimè proferantur, & quæ ad majorem Dei gloriam, proximorum ſalutem, & imprimis ad hujus Clericalis Inſtituti conſervationem, incrementum, & perfectionem; deindè etiam quæ mores, ritus, & debitam in his uniformitatem, omnia denique quæ ad bonum ſpirituale & temporale ſpectant, auditis

co-

conſilijs ſingulorum, prævia maturà conſideratione, Præſes Diœceſanus deſuper concluſa in Domino faciat. Decanalium diſtrictuum ſuperiores, & alij ſingula concluſa, poſtquàm Reverendiſſimo D. Ordinario fuerint conceſſa & confirmata, domum revertentes omnia executioni demandent, tàm in domo ſua, quàm alijs in locis, quorum directio ipſis eſt demandata.

CLIII.

Præſes Diœceſanus eligendus ſit in Conventu Diœceſano poſt ſingulos octo annos, & in caſu mortis, & extraordinariæ mutationis per aſſiſtentem prioris Præſidis in Spiritualibus, ac Superiores Decanales (Et per Præſidem Archidiœceſanum pro eo caſu, quo inter Diœceſim & Archidiœceſim adſit cummunicatio reſpectu domûs Emeritorum, & bonorum communiũ) ſi verò Ordinario placuerit, unum ex Inſtituto ſuum habere Vicarium Generalem, qui ſimul ſit Præſes, tunc

tres

image
not
available

nentibus Institutum, vel ex alio capite, sit in facultate superiorum Instituti, liberè alium eidem substituere, atque eligere.

C L V.

In præmissis casibus constitutus Præses, ubi á Reverendissimo D. Ordinario acceptatus fuerit, Iuramentum ut supra præstabit; quod etiam tum fiet, cum in Diœcesim quandam de novo Institutum introducendum, & talis Præses Diœcesanus á supremo Præside deputatus fuerit.

C L V I.

Pro debita observantia Communitatis bonorum in singulis Diœcesibus capsa sivè arca quædam pro bonis communibus illius districtùs cõstituatur, in quam certis temporibus ex Decanalibus capsis, quod pro eorũdem districtuum necessitate & usu, moraliter judicio superiorum non necessarium videbitur, deponi oportet; uti etiam quod aliunde in bonũ illius Diœcesis pro præsenti Instituto

quo-

in ædibus Superioris Decanalis, quã in alijs quibuscunque locis, unà cũ cujusque districtùs Decanalis Oeconomo recipiet, observanda præscribet, & emendanda corriget.

DE PRÆSIDIS ARCHIDIÆCESANI DIRECTIONE.

C L V I I I.

OFficium Præsidis Archidiœcesani pro totà quadam Archidiœcesi, in qua plures Diœceses uni Archiepiscopo subsunt, ordinatur. Quod si Diœcesis quędam valde ampla cum alijs quoad Domum Emeritorum connexionem non haberet, vel ex quocunque alio capite directio hujus Diœcesis à quodam Præside Archidiœcesano fieri non posset, eo casu totum quod à Præside Archidiœcesano præstandum foret, fieri debebit per Præsidem dictæ Diœcesis.

C L I X.

Præsidi igitur Archidiœcesano in

suo

ſuo diſtrictu Præſides Diœceſani, & alij Clerici hujus Inſtituti quoad Oeconomicam directionem ſtatutæ diſciplinæ, & obſervantiam Conſtitutionum ſubjecti erunt, tam quoad ſpiritualia, quàm temporalia in omni humilitate & reverentia promptaquè obediendi voluntate, ejuſque juſſa libenti animo exequentur. Ipſe verò Præſes ſuis in omni virtutū genere præluceat, omniaquè in pondere prudentiæ, in menſurà Conſilij, & modo dexteritatis ac diſcretionis aggrediatur;ut eà ratione omnes ad ſui amorem trahere, & ſine ullo ſuperioris, ac publicæ poteſtatis præjudicio & offenſione hoc Inſtitutum optimè in Domino gubernare valeat.

C L X.

Prædictus Præſes debitá obedientiá, timore ac reverentia, Reverēdiſſimis DD. Ordinarijs humillimè ſubjacebit, negotia externa, Eccleſias, & quæ in alijs quibuſcunque Iuris

riſdictioni Ordinariæ ſubijciuntur, ne quidem in minimo attingere præſumat: atque ut de ſubjectione ejuſdem omni tempore ſufficienter conſtet, Reverendiſs. Domino Archiepiſcopo ſuo per Iuramentum ſe obligabit eá formulá quæ habetur ſupra nu. 142. de Præſide Diœceſano, ſolis perſonalibus mutatis, quod idem etiam intelligitur de Iuramento quo ſe huic Clericali Inſtituto obligare tenetur, juxtá formulam num. 143.

C L X I.

Ad eundem ſpectabit ſuſceptio tam Iuvẽtutis in Seminarijs huic Inſtituto proprijs, vel ſaltem notitia perſonarum ſuſcipiendarum in Seminarijs Epiſcopalibus directioni hujus Inſtituti commiſſis, priuſquám tales Iuvenes Reverendiſſimis DD. Ordinarijs pro actuali ſuſceptione commẽdentur; ſuſcipiet quoquè qui jam Sacerdotes, aut finitis ſtudijs ad hoc Clericale Inſtitutũ ſuſcipi voluerint; & univerſim totius ſui diſtrictûs di-

rectio

rectio in spiritualibus quoad disciplinam hujus Instituti á dicto superiore fiet, ad quem propterea graviora referenda erunt.

CLXII.

Eidem Præsidi á consilijs in eadē domo cum ipso, & in vicinia habitantes erunt quidam Viri prudentes & docti, quorum opera, consilio, & maturá circumspectione in officio suo adjuvetur; prædicti Viri ad beneplacitum Reverendiss. Domini Archiepiscopi eidē simul á cōsilijs esse, & simul pro ratione circumstantiarū alia beneficia curata vel non curata in eodem loco consequi vel habere poterunt. De habitatione ejusdem Præsidis in Domo Emeritorum habetur parte 3. num. 17. & 18.

CLXIII.

Officium hujus Præsidis erit potiore tempore cum suo Oeconomo districtum suum visitare, & ubiquè ea quæ præsens Institutum concernunt, sivè spiritualia sivè temporalia nego-

tia ſint, paternè ex omni parte inſtituere, ita ut ex hac ipſius viſitatione ſuperiores & inferiores ejuſdem directioni ſubjecti dirigantur. Ad eundem ſpectabit per Oeconomum ſuū ordinare quomodò per media communitatis in ſingulis neceſſitatibus ſuccurri poſſit, ac debeat; & univerſim commune bonum hujus Inſtituti in fines ſuos ſecundùm Deum diriget, cum Præſide Diœceſano conferet, dando principia in praxi obſervanda, ordinando qualiter Sacerdotes recenter ordinati, vel alij qui beneficium ſtabile necdum obtinent, applicari debeant, ut ipſe Præſes Diœceſanus poſtea eoſdem Reverendiſſimo Domino Ordinario commendet, & promotionem in ſingulis caſibus humillimis precibus impetret.

CLXIV.

In viſitatione ſua idem Præſes perpetuò hoc obſervabit, ut ante omnia ingrediens Diœceſim illius diſtrictùs Archiepiſcopalis, Reverendiſſimum

num D. Ordinariū illius loci adeat, & cum omnimoda submissione facultatem ac benedictionem Clericos hujus Instituti in eadem Diœcesi habitantes in ijs, quæ ad Oeconomicam hujus Instituti directionem spectant, visitandi humillimis precibus petat, ejusque imperio in omnibus obediat; & tunc demum visitationem suam in Domino salubriter perficiat, eâque finitá debitam relationem desuper Reverendissimo Domino Ordinario faciat. Quod idem respectu Reverendissimi Domini Archiepiscopi sui observabit, humillimè veram & sinceram relationem de omnium hujus Instituti Clericorum vitá faciendo, ac mandatis superioris potestatis in omnibus obtemperando.

CLXV.

Domus superiorum sui districtùs diligenter visitabit, atque ex mutuá relatione prudenter explorabit in quo statu singula loca Instituti versentur, in visitatione sua Oeconomos

pro rei exigentia mutabit, aut prout visum fuerit cõfirmabit; Præsidi quoque supremo hujus Instituti sinceram de statu in quo Clerici hujus Instituti in suo districtu pro tempore fuerint, relationẽ in scripto, vel si fieri possit in persona propria faciet; simulque etiam generalem notitiam eidem de statu temporalium rerum hujus Instituti exhibebit, cui etiam sine ullo Iurisdictionis publicæ præjudicio in omnibus obediet, & in rebus majoris momenti ad illius consilia, & voluntatem recurret, in quacunque parte mundi existat.

CLXIV.

Prætereà specialem curam domuum Iuventutis instituendæ, & Emeritorum gerens, singulis annis bis visitabit, diligenterquè earum constitutionem domesticam tam in spiritualibus, quàm temporalibus inspiciens, cuncta semper ad Instituto conformem statum reducere, & conservare studebit. Dictis domibus superiorès

res magistrosquè alios tam studiorũ, quàm virtutum præficiet, & suo tempore pro utilitate, & necessitate mutabit; in Seminarijs verò Ordinariorum, & aliorum Patronorum prædictos superiores Reverendissimis DD. Ordinarijs commendabit, & nominabit, ut ab ipsis acceptentur.

CLXVII.

Mediorum præterea temporalium dictarum domorum dispensatio, ac cura penes ipsum stabit; quæ omnia & singula mediante Oeconomo sibi adjuncto, ad illarum emolumenta, impendantur, porro singula seminaria, quæ á Sacerdotibus hujus Instituti diriguntur, particulares capsas habeant, super quorum bonis specialia quoquè fiant ratiocinia: Idem, observandum circa domus Emeritorum. Porro tam Seminariorum, quám domorum Emeritorum ratiocinia statutis temporibus à superioribus diligenter revideantur, si qui defectus inveniantur, corrigantur.

CLXVIII.

Cum præscitu, & consensu superioris potestatis singulis triennijs Conventus pro districtu Archidiœcesano in Civitate Archiepiscopali, vel in domo Emeritorum instituetur, ad quem omnes Præsides Diœcesani in quâdam Archidiœcesi correspondentes cum consensu Reverendissimorum DD. Ordinariorū suorum comparebūt unà cum œconomis suis, cui Præses illius districtùs Archidiœcesani præerit, ibiquè primò omnia quæ ex relatione Conventuum præcedētium Diœcesanorum, & decanalium, aut ex alio capite prolata, disciplinam, & bonum hujus Instituti concernunt, auditis priùs consilijs ac considerationibus singulorum, à dicto superiore facienda, vel omittenda decernantur.

CLXIX.

In his Conventibus non attingentur, quæ Iurisdictionem cujuscunque Ordinarij concernunt; omnia deniquè

què quæ in Conventibus ordinata fuerint, prothocollo diligenter & ordinatè inserantur, ut Posteris, & Reverendissimis DD. Ordinarijs semper de omnibus ratio reddi valeat; fiet id per certas personas quæ tam hæc, quàm alia posteris pro notitia necessaría annotabunt. Post Conventum autem Archidiœcesanum celebratum Præses Reverendissimo D. Ordinario suo desuper debitam relationem faciet.

CLXX.

Post. novem annos in Conventu illius districtùs officium suū ad manus Præsidis supremi resignando mutabitur, & duo deputati, vel ipsimet Visitatores Præsidis supremi constituentur, qui vota Præsidum Diœcesanorum, & aliorum suscipientes Præsidi supremo transcribēt, à quo notitia talentorum, quam ex factis sibi de singulis relationibus habere debet, ad votorum rationem simul attendendo, ex Viris sibi pro-

positis præstantiorem pro Præside illius Archidiœcesani districtùs denominabit; qui postmodùm Reverendissimo D. Archipræsuli suo per Iuramentum supradicto modo, uti & Instituto se obstringet: quod si verò dictus Præses Archiepiscopo non placeat, tunc supremus Præses sine nova Congregatione aliam personam eidem nominabit.

CLXXI.

In illis locis ubi plures Diœceses unius Archiepiscopatùs inter se connexionem habent, ac communem utilitatem domùs Emeritorum, constituenda est capsa Archidiœcesana, ad quam tam Clericorum hujus Instituti non necessaria ex capsis Diœcesanis, quàm media aliundè advenientia deponi debent, ut pro utilitate ac necessitate totius illius districtùs Archidiœcesani expendantur, & applicentur. Clavem pro eadem habebit Præses Archidiœcesanus, alteram ejus Oeconomus, tertiam su-

superior particularis illius domùs, in qua capsa erit.

De Oeconomo Archidiæcesano.

CLXXII.

OFficiũ hujus Oeconomi erit, Præsidi illius districtùs in Visitatione adesse, & curam rerum temporalium hujus Instituti ubivis suscipere, in omni loco necessitates, & omnia alia incõmoda, quæ vel personæ particulares, aut integræ familiæ patiuntur charitativè audire, & in Domino juxtà directionem sui Præsidis remedium adhibere, ac præsertim ratiocinia generalia super bonis communibus Instituti per illum districtum cõficere. Hujus Oeconomi ordinationibus omnes alij Oeconomi inferiores acquiescent, ita ut quidquid rationabiliter ordinaverit, observent. Ad hoc munus Viri in omni genere præstantes requiruntur, qui & ipsi obedientes sint, & in re-

bus alicujus momenti aliorum prudenti conſilio utantur, atque ubi rei gravitas requirere videbitur, ab ipſomet Præſide Archidiœceſano ordinationem petant, e cujus directione perfectiſſimè in officio ſuo dependebunt.

DE PRÆSIDIS SVPREMI DIRECTIONE.

CLXXIII.

HVjus Inſtituti caput ſub nomine Præſidis ſupremi vel Generalis conſtanter unum erit, hic Præſes totum Inſtitutum tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus in quamcunque mundi partem diffuſum fuerit, aut diffundetur, ſecundùm Deum ſine ullo Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum præjudicio, directione ſolummodò privatâ & Oeconomica ſecundùm Conſtitutiones hujus Inſtituti á S. Sede Apoſtolica approbatas gubernabit.

Quid-

CLXXIV.

Quidquid ergo bonum, vel conservationem præsentis Instituti concernens tanti momenti fuerit, ut id superiores eidem subordinati juxta ea, quæ in præcedentibus traduntur, neque per se, neque per Congregationũ seu Conventuum consultationes ob causæ gravitatem decidere prudenter non potuerint, illud á Præside supremo decernetur; & hâc ratione omnes hujus Instituti superiores, & inferiores in suo ordine supremo Præsidi prædicto modo obedient.

CLXXV.

Ipse Præses Supremus Summo Põtifici, & Sanctæ Sedi Apostolicæ in omnibus, quæ præsens Institutum attinent, specialiter obediet, ea prorsus ratione quà Præsides particulares Reverẽdissimis suis DD. Ordinarijs obedire tenentur. Idem Præses suo & Instituti nomine per Iuramentum Summo Pontifici & S. Sedi Apostolicæ post sui electionem se

obligabit, prout etiam fidelitatem suam erga hoc Institutum per speciale Iuramentum prout sequitur promittet.

CLXXVI.

Formula Iuramenti pro Præside supremo.

EGo N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in Commune vivẽtium Sacerdos & ab ejusdem Instituti Præsidibus Canonicè electus Præses Generalis tibi Sanctissimo Domino Nostro N.N. Tuisque canonicè intrantibus Successoribus, ac S. Sedi Apostolicæ spondeo, & Iuro me sub obedientia Sanctitatis Tuæ & Successorum tuorum in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in Commune viventium ab eadem S. Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum; insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos & cõmit-

mittendos, sub omnimoda RR. DD. Ordinariorum jurisdictione juxta easdem Constitutiones fideliter directurum, ac quantùm in me est ad mandatum Sanctitatis Tuæ in quasvis mundi partes missurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo fine animarum curam, per ordinarias functiones parochiales cohabitando intendens constanter perseveret. Sub die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CLXXVII.

Formula Iuramenti pro eodem Præside per quod se toti Instituto obligare tenetur.

EGo N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos, & ab ejusdem Instituti Præsidibus canonicè electus Præses supremus, vobis nomine totius In-

Instituti congregatis spondeo, & juro me in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium à S. Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum, insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos, & committendos sub omnimoda Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum authoritate & jurisdictione juxta easdem Constitutiones fideliter directurum & cooperaturum &c. ut supra.

C L X X V I I I.

Ad Præsidem supremum spectabit vitam Præsidum in diversis Archidiœcesibus, & Diœcesibus præsertim quoad directionem á Præside Archidiœcesano non dependentibus, per suos visitatores generales, aut per alium delegatum inspicere, & ex urgentibus causis, etiam extra tempus ordinarium, eosdem Superiores cum consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum modo supradicto.

dicto mutare; de incorrigibilibus respectu rerum Instituti eidem Præsidi relatio maturè fiet, ut si ita necesse visum fuerit, tales de mandato, & consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum (servatá Sacrorum Canonum & Sac. Trident. Concilij dispositione, & attentá Clericorum hujus Instituti ex pacto mutuo proveniente erga Superiores ejusdem Instituti in similibus casibus obligatione) à beneficijs amoti in domo Emeritorum seorsim vivant, juxta ea quæ habentur parte tertiá de Directione Domuum Emeritorum.

C L X X I X.

Quod si in aliqua Diœcesi vel Regione de novo introductio hujus Instituti à Reverendissimo Domino Ordinario desideretur, Præses supremus ordinationem desuper faciet, & personas qualificatas determinabit, quæ illuc mittantur, atquè ubiquè locorum cum consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinario-

rum.

rum præsens Institutum introducere allaborabit. Quoniam verò nemo sibi ipsi sufficiens, præsertim in re tanti momenti, hinc dictus Præses juxta se viros doctos & prudentes ex omnibus orbis partibus habebit, qui eidem in rebus agendis adsint.

C L X X X.

Ex his duo assistentes Præsidis erunt, alter in spiritualibus, alter in temporalibus quoad Oeconomicam directionem totius Instituti; & universim tam hi, quàm alij prædicti apud eundem Præsidem habitabunt, ut ipse singulorum consilio & operá in gubernatione totius Instituti rationabiliter utatur. Duos etiam Generales visitatores constituet ex ijsdem sibi cohabitantibus, qui singulis circiter decennijs omnes domos, in quibus Superiores hujus Instituti cum ijs, qui ipsis à consilijs sunt, habitant, & maximè domos juventutis, ac emeritorum, eorumque Superiores visitando, diligenti circum-

cumspectione statum singulorum, quáque uniformitate ubiquè vivatur, intelligant; errata Superioribus locorum corrigenda, & ad uniformitatem reducenda commendabunt; graviora verò annotabunt, domum suo tempore reversi Præsidi supremo sinceram relationem suæ visitationis tradent.

C L X X X I.

38 Ad quamcunque Diœcesim prædicti Visitatores pervenerint, semper Reverendissimis Dominis Ordinarijs se sistent, ac humillimis precibus petant, quatenus sibi liceat in domibus prædictis notitiam de statu rerum hujus Instituti accipere; priusquám etiam ex ejusdem territorio decedant, se Reverendissimo Domino Ordinario denuo sistant, & si quid notabile emendandum occurrerit, eidē humillimè indicabunt, ut si ita placuerit, ipsemet ad ea quæ hujus Instituti propria sunt, Superiores, aliòs-

que

què Clericos hujus Instituti urgeat, & adstringat.

C L X X X I I.

Conventus generalis cui Præsides cujuscunque districtûs Archidiœcesani uná cum suis Oeconomis, quantúm possibile fuerit, interesse debent, uti etiam alij Præsides ab Archidiœcesano independentes, ac præterea ij qui Præsidi supremo à consilijs sunt, ordinarié singulis decem, vel etiam postquám res Instituti benè ordinatæ fuerint, post plurium etiam 20. annorum spatium habebitur, prout necessitas rationabiliter sæpius, vel rariùs instituendum postulaverit. Sententia conclusiva, quæ in Domino omnibus vel majori parti videbitur, penes supremum Præsidem stabit.

C L X X X I I I.

Idem Conventus prædicto modo fiet ad mortem supremi Præsidis, vel si ex mandato aut consensu Summi Pontificis, in casu gravis necessitatis Præses ab Officio deponendus foret:

ret: ordinatio autem conventús in hoc casu præcipuè ad assistentem ejusdem Præsidis in spiritualibus pertinebit, donec in eodem Conventu alius Præses debitè electus fuerit, & si in almá Vrbe Conventus habeatur, à Summo Pontifice confirmatus fuerit; ex quo tempore continuatio, & absolutio hujus Conventus ad ipsommet Præsidem spectabit.

C L X X X I V.

Ad sinceriorem omnium causarũ & necessitatum in conventibus propositionem, relationemque obtinendam, præter Superiores, ex districtibus singulis saltem duo Verbi gratià ex quovis districtu Decanali duo Parochi ad Conventum Diœcesanum, ex Diœcesi duo Decanalium districtuum Superiores ad Conventum alicujus districtús Archidiœcesani; ex districtu Archidiœcesano duo Præsides Diœcesani ad Conventum generalem destinabuntur; qui prudentiá & pietate prestantes non solùm acto-

rum

rum, Verùm etiam ſtatús, in quo ſingula loca ſubſiſtant, aut deficiant, uti & converſationis ipſorum Superiorum teſtes, & arbitri erunt.

C L X X X V.

Cum bona Communitatis juxtà ſuperiús dicta num. 22. ex uná in aliam Diœceſim per ſe transferri non poſſint, ideo nulla capſa totius hujus Inſtituti communis conſtitui poterit. Vnde Præſes Generalis non niſi particularem capſam ſuæ familiæ in domo ſua habebit. Caſu tamen quo per Patroni alicujus diſpoſitionem toti Inſtituto aliquid concederetur ſinè ordine ad certam Diœceſim, vel Archidiœceſim, ſupremi Præſidis erit cum ſuo Oeconomo curam hujus habere, & operam dare ut pro Emeritorum domo, Seminario Inſtituti proprio, pro Miſſionibus ad loca hæreticorum ſeu infidelium deſtinãdis, pro alijs communibus Inſtituti neceſſitatibus ſublevandis, vel aliter ad ſatisfaciendum Benefactoris aut Patroni

ni intentioni, & voluntati utili ter applicetur.

De Oeconomo supremi Præsidis.

CLXXXVI.

AD Oeconomum supremi Præsidis, qui rerum temporalium hujus Instituti generalem & ultimam dispositionem habet, omnes Causæ graviores, circa prædictarum rerum Ordinationes occurrentes, quæ ipsius supremi Præsidis judicio ac decisione discutiendæ, ac determinandæ videntur, ex omnibus locis sivè particularibus Diœcesibus deferentur, cujus ultimæ dispositioni, quæ à supremo Præside semper derivabitur, omnes per obedientiam acquiescent; Generalem quoque calculum & notitiã rerum temporalium totius Instituti habebit.

CLXXXVII.

Finaliter hujus Instituti directiva

Su-

Superioritas ab infimo ejuſdem gradu uſque ad ſupremum Præſidem, illi Majeſtativæ Superioritati, quæ in foro Eccleſiaſtico eſt, non ſolùm non præjudicat, ſed potiùs ſubſervit, ac famulatur, eidemque ſubordinata, ſemper obedit; dum ex unà parte, totum hoc Clericale Inſtitutum cum omnibus ſuis membris ſe primò Sũmo Pontifici Romano, dein ſecundò Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs eádem quá priùs, imò etiam majore ſubjectione per obediẽtiam & inviolatum erga Iuriſdictionem Ordinariam reſpectum in foro Eccleſiaſtico penitus ſubmittit; ex altera parte, tertio per paternam & Oeconomicam hujus Inſtituti directionem Clerus ſæcularis ſuavi, & charitativá viá (cum Conſtitutiones per ſe juxtà Sacerdotum Conſtitutionem 46. ſub peccato non obligent) à corruptela vitiorũ & perniciosis defectibus Clericorum præſertim Curæ animarum præpoſitorum magnam partem libe-

berari & in libertatem sanctæ conversationis in hoc sæculo, cooperante divinà gratia, redigi poterit; & sic quartò Reverendissimis Dominis Ordinarijs tam à Superioribus, quàm inferioribus totius hujus Instituti membris debita obedientia, reverentia, & subiectio perfectè præstabitur.

PARS

PARS TERTIA

CONSTITUTIONES

PRO DIRECTIONE SACERDOTUM ALIORUMQUE CLERICORUM SENUM, ET ALIAS AD OFFICIA ET BENEFICIA ECCLESIASTICA EX QUOCUNQUE DEFECTU INHABILIUM IN DOMIBUS EMERITORUM.

PRÆNOTATIO.

De fine, utilitate, & necessitate Domuum Emeritorum.

FInis quem Clericale hoc Institutum in erectione ejusmodi domuum Emeritorum intendit, earumquè multiplex utilitas, quæ ad diversos exinde redundat, uti & necessitas in eo est. Prodest namquè imprimis Reverendissimis Dominis Ordinarijs

ut

ut Clericos ſuos in praxi eorum, quę ad curam animarum ſpectant informandos curare, & faciliùs in Clericali vita & honeſtate continere, ſenes quoque & alios ad curam animarum inhabiles (ſervatá Sac. Canonum & Sac, Trident. Concilij diſpoſitione, & attentá ex pacto mutuo inter Clericos hujus Inſtituti proveniente obligatione) maturè ab eadem removere poſſint, ne dum neſcitur ubi, aut undè neceſſaria illorum ſuſtentatio procuranda ſit, diu non ſine magno ſuo incommodo, majorequè ſubditorum periculo in ea relinquantur, poſtquàm per ſenium vel alium defectum eidem ampliùs convenienter præeſſe non poſſunt. Prodeſt deinde ijſdem Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs, vel alijs qui prædictis Clericis cum ad Sacros Ordines promoventur, titulum menſæ tribuerunt, dum occurrente caſu, quo illo aliás uti deberent, communibus Inſtituti bonis ſuſtententur, ipſique

sique hoc onere eosdem sustentandi subleventur. Prodest insuper tam Clericis huic Instituto addictis, quám fidelibus maximé quorum curæ præfecti sunt; Clericis quidem dum illis in senio, uti & in casu quo in grave peccatum, vel scandalum ex humana fragilitate lapsi forent, commodissima ipsis in se redeundi, pœnitentiam agendi, commissa peccata expiandi, & vitam seriò emendandi occasio præbetur, ne diu cum suo dedecore, totius Cleri opprobrio & magno tum Catholicorum, tum acatholicorum scandalo in publico circumvagari permittantur. Fidelibus verò, dum maturè à scandalis Clericorum liberantur, & loco tædiosorum senum, vel aliàs inhabiliũ Sacerdotum idoneos animarum curatores nanciscuntur. Prodest denique universali Christi Domini Nostri Ecclesiæ, ad cujus propagationẽ ex ejusmodi domibus, ubi super numerarij nonnulli sustentari possunt,

Sa-

Sacerdotes aspirante Diviná gratiá ad missiones in terras hæreticorum, & infidelium non secus ac ex Religiosorum cœtibus viri probi, docti, ac zelosi educi poterũt, quas eò promptiùs suscipient, quo certiùs norunt quod in senectute, vel alià superveniente inhabilitate post exantlatos in hujusmodi missionibus labores rursum ad ejusmodi domum recursum habere possint. Nec adeò magna erit in erigendis, & instruendis, fundandisque ejusmodi domibus difficultas, cum in quavis Archidiœcesi, vel saltem ampliore Diœcesi, non nisi una talis Domus sit necessaria, ad quam erigendam, & necessarijs rebus instruendam, omnes huic Instituto addicti Clerici pro facultatum suarum modo concurrent; itáque bona Ecclesiastica, congruæ sustentationi suæ superflua, quæ aliàs in pios usus expendere deberent, in hunc determinatum, pium, valdèque clericali vitæ convenientem usum

præ cœteris expendent, ac relinquent, idque in ea Provincia ubi fuerunt acquiſita. Sperari quoque poteſt, fore ut Deus aliorum quoque patronorum animos ſubinde excitet ad hanc piam, totique Eccleſiæ Dei utilem, intentionem in opus redigendum.

Quænam perſonæ & ob quem finem recipiendi ſint ad Emeritorum domos?

I.

VT poſt exantlatos vitæ activæ labores Sacerdotes ſenio confecti ſine moleſtia ſeorſim vitã quietam vivere, & curſum ſuum, in ſanctitate fœliciter conſummare valeãt, in quavis Archidiœceſi, vel etiam ampliore quadam Diœceſi domus aliqua omnibus tam corporalibus, quã ſpiritualibus vitæ ſubſidijs probé inſtructa erigatur, & fundetur.

I I.

Ad hanc domum primò recipiantur

tur Emeriti, sivè senes Sacerdotes, qui in illa Archidiœcesi, vel Diœcesi post multas vitæ activæ impēsas operas reliquum vitæ tempus in majore tranquillitate,& vitæ contemplativæ exercitationibus transigere constanter desideraverint.

III.

Secundò Si quos corpore vel animo ad obeunda munia Ecclsiastica, ob Canonicum aliquod impedimentum ex quocunque casu contractum inhabiles reddi contigerit, recipiantur pariter in domum Emeritorum, ubi ipsis in charitate omnia vitæ necessaria usque ad vitæ finem subministrentur.

IV.

Tertiò Siquis Sacerdotum vilescentibus sibi omnibus quæ in mundo sunt vehementiore Spiritús Sancti impulsu ad vitæ contem plativæ exercitationes quodammodò rapi videatur, Superiores probato illius Spiritu cum consensu Reverendissi-

mi Domini Ordinarij permittere illi poterunt, ut in Domo Emeritorum liberè ejuſmodi exercitijs vitæ cõtemplativæ totum ſe dedere poſſit.

V.

Quartò Qui foris educati,& adulti hoc Clericale Inſtitutum amplecti voluerint, in eandem domum recipientur, donec eorum vocatione ſufficienter explorata juramentum quatuor punctorum ſubſtantialium ad manus Superiorum faciant.

V I.

Quintò Supernumerarij Sacerdotes, recenterque ordinati, & exules in hac domo eò uſque commorẽtur, donec pro ijs vacans aliquod beneficium, vel alia occaſio eos ad Curã animarum applicandi emerſerit.

V I I.

In hac Domo delinquentes pœnitentiam ſtatutam à Superioribus vel (ſi delictum ſit publicum, aut aliàs ejus qualitas poſtulare videatur) ab ipſiſmet Reverẽdiſſimis Dominis lo-

co-

corum Ordinarijs dictatam juxtà eorundem ordinationem agant, donec eorum vulnera ſpiritualia ſanentur: ſeorſim etiam in eadem Domo Sacerdotes incorrigibiles in Cuſtodia perpetua aſſerventur, donec in pœnitentia vitam ſuam finiant, vel ſinceram ac conſtantem emendationem per talia ſigna præſeferant, ut ſine propinquo relapsús periculo prudēte Superiorum judicio inde dimitti poſſe videantur.

De ordinatione, & diſpoſitione domuum Emeritorum.

VIII.

ANte omnia circumſpicient Superiores hujus Inſtituti, ut dictæ domus Emeritorum in loco tuto, ſano, & ab hominibus remoto erigātur; Medicus etiam ibidem reſideat, aut ſaltem in vicinia ad manum commodè haberi poſſit. Ad formam domorum inſtituendæ ju-

ventutis in tres contignationes distinguantur, in quarum prima defectuosi, in secunda animo corporequè valētes, & denique in tertia pœnitentes & incorrigibiles seorsim accommodentur.

I X.

In Instructione conclavium pro habitatione singulis deputandorum duo extrema diligenter vitanda sunt. Prius est ne quid necessarium in illis desit, posterius ne quid in ijsdem sit superfluum. Quæ necessaria sunt, munda sint, & pulchro ordine suis quæque locis disposita, idque quoad fieri potest uniformiter; videlicet mensa, aliquot sedilia, pluteus, atramentarium, & reliqua ad scribendū requisita, scabellū ad meditandum, & alias devotiones flexis genibus exercendas, in cujus medio sit imago Christi Crucifixi, cum alia quadam Beatissimæ Virginis imagine, vasculum pro frigida, mantile, & vasculum pro aqua lustrali.

Por-

X.

Porro in unoquoque loco Oratorium domesticum constitui debet, in quo consuetę preces ordinatè persolvantur, in hoc Oratorio Altare aliquod Beatæ Virginis Mariæ cum Imagine Crucifixi, & alijs ornamentis fiat, quibus mens ad majorē devotionem per Dei gratiam excitari valeat. Subsellia quoque fiant, quibus humana fragilitas inflectēdo aut sedendo sufficienter sublevetur.

X I.

Refectorium mundum sit, & exornetur pijs imaginibus inter quas pręcipua ultima Cœna Domini existat; sit ibidem Cathedra pro lectione ad mensam; cubicula infirmorum à cōmuni dormitorio separata juxta Oratorium domesticum constituantur, ex quibus infirmi Sacrum, & Confratrum suorum consuetas preces audire possint, in quem finem parietes per ferreos Cancellos prospectum aperiant.

XII.

Dormitoria denique ob multas rationabiles cauſas, & commoditates ubique locorum, quantùm fieri poteſt, à conclavibus ſingulorum in quibus de die habitant, ſeparata erũt. In quávis ejuſmodi domo ſit horologium domeſticum cum turricula, & Campana ſupra domum pro ſignis ad exercitia ſpiritualia dandis.

De fundatione domuum Emeritorum, deque cura bonorum temporalium ad eaſdem pertinentium.

XIII.

FVndatio pro Domo Emeritorum in quavis Archidiœceſi vel ampliore diœceſi haberi poterit ex Collatione bonorum juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum, uti & ope piiſque legatis patronorum. Regulariter obſervari poterit, ut media pars prædictorum bonorum applicetur ad domos Emeritorum, & altera

ra media pars, ad domos juventutis, ita tamen ut alijs necessarijs expensis faciendis pariter satisfiat.

X I V.

Cura bonorum temporalium in prædictis domibus ad Oeconomos spectabit, quorum unus in quavis Archidiœcesi, uti etiam Diœcesi penes Præsidem residebit; Iidem Oeconomi in fundatione ejusmodi domorum providè attendant, ut bona temporalia debitá humaná securitate conserventur, & ad usus necessarios expendantur.

X V.

Quoad legata, aliaque à Patronis oblata eorumdem mens observanda erit; Vnde ea quæ præcisè ad domos Emeritorum dantur, ad easdem & non aliter applicentur quæ verò ad domos juventutis sub eadem conditione assignantur, pro ijsdem applicentur; Quæ verò indifferenter ad bonum Cleri huic Instituto assignantur, juxta prudentem

Superiorum dispositionem applicanda erunt.

X V I.

Tam in fundatione domorum instituendæ juventutis ex medijs Communitatis, quám Emeritorum expressè dominium & omnis dispositio huic Instituto illiusque Superioribus reservetur, ut quandoquidem in beneficijs continuam successionem (nisi fortè ex speciali gratia Patronorum) non habeant, saltem in prædictis domibus Institutum stabiliter subsistere possit: ut proinde meritò Instituti hujus Clerici, & Sacerdotes in dispositione circa bona sua temporalia præcipuam harum domuum debité fundandarum rationem habere debeant. Factá autem semel sufficiente prædictarum domorum in aliqua Archidiœcesi, vel Diœcesi fundatione, ea quæ superesse contigerit, in alios pios usus, & tam Clericali huic Instituto, quàm ipsimet Archidiœcesi, vel Diœcesi in qua

qua verſantur, proficuos uſus expendantur, ut & Cura animarum meliùs geratur, & ea quæ Inſtitutum hoc præſcribit, commodiùs in praxim redigantur, prout in Domino viſum fuerit.

Quinam Superiores in Domibus Emeritorum eſſe debeant, & quodnam eorum ſit officium.

XVII.

IN Domo Emeritorum non ſolùm Præſes Archidiœceſanus (aut ſi in Diœceſi quádam ejuſmodi domus ſit, Præſes Diœceſanus) extra viſitationem tanquam in proprio ſuo domicilio habitabit, verùm etiam plures viros prudentes ibidem ſecum habeat, quorum Conſilio in directione ſua, & in faciendis diſpoſitionibus ſuis, ſaltem quæ majoris momenti eſſe videbuntur, ſemper utatur.

XVIII.

Ad eumdem Præſidem ſpectabit circa perſonas ſenum, infirmorum, inhabilium, & eorum qui graviter deliquerunt, providè in Domino diſponere. Quod ſi Præſes Archidiœceſanus, vel Diœceſanus in officio Reverendiſſimi Archiepiſcopi, vel Reverendiſſimi Domini Epiſcopi ſit, in ejuſdem Civitate principali, vel ubi ejuſmodi officium requiſiverit, cum aliquot viris prudentibus reſidebit, & quidem in Domo Emeritorũ, ſiquæ in eo loco ſit, ſi verò ejuſmodi Domus ibi non ſit, extrà illam tali loco, quoad fieri poterit, habitabit, ut prudentes quoſdam Viros Seniores, qui hujus Inſtituti Conſtitutiones & ſcopum callent, ſecum habere, & per litteras conſulere poſſit.

XIX.

Superiores qui immediatam directionem domuum Emeritorum habent, erunt Primò in quavis Domo

mo Superior ſub titulo Regentis ſivè Directoris, qui non ſolùm ætate, verùm magis prudentiá, diſcretione, patientiá, humilitate, gravitate, & ſollicitudine charitatis IESV CHRISTI maximè inter omnes eminere conſpiciatur, qui legem amoris fraterni regalem exactè implere, & omnia omnibus fieri noverit.

X X.

Secundò ex Senioribus Domùs unus Pater Spiritualis conſtituatur, qui recenter ordinatos Sacerdotes exerceat, & curam eorum Sacerdotum gerat, qui á Præſide ſuſcepti ſunt; ut in rebus Inſtituti ibidem informentur. Præthereá ex Senioribus præficiatur pro pœnitentibus, qui verbo & exemplo potens pœnitentes, & incorrigibiles Sacerdotes pro tempore ibidem manentes omnibus modis ad meliorem frugem, & in viam ſalutis æternæ reducere ex profeſſo ſtudeat.

XXI.

Denique ex ijſdem ſenibus quidã ad hoc idoneus pro excipiendis Confeſſionibus deputetur, qui ordinariè omnium, qui in tali domo ſunt, Confeſſarius exiſtat. Directori domús adjungatur perſona qualificata, quæ Oeconomiam adminiſtret, ratiocinium ſuper annuos redditus faciat, omniaque neceſſaria ad Culinam, Cellam, & pro univerſa Domo ſecundùm voluntatem directoris ſollicitá fidelitate diſpenſet.

XXII.

Singularem Superiores in hiſce domibus infirmorum curam gerant & ut idem á domeſticis fiat, ſedulò curabunt; In hunc finem informentur qualitér infirmis in charitate, manſuetudine & patientiá inſerviant, & miniſterium Marthæ impleant. Nemo verbo, facto, aut vultu torvo illis, ut á manu Dei tactis, & afflictis alteram addat afflictionem. Defe-

ctuo-

ctuosis & infirmis cibus ac potus singulis dispensetur, prout consilio medici bonum, & salutare omnibus visum fuerit: qui animo & corpore valentes ad refectorium accedere poterunt, uná communi mensá fruantur. Defectuosis necessaria ad uniuscujusque cubiculum proprium porrigantur.

XXIII.

Tam ministerium culinæ, quám reliquæ domús idoneis famulis (si fieri possit ijs, qui ad dies vitæ in cœlibatu cum hisce Clericis vivere desiderant) committatur; talis verò ordinatio domesticorum, tam pro culina, quám pro ministerio domús, & defectuosorum famulitio fieri debet, qualem prudens Superiorum judicium necessariam judicabit.

De Conversatione Sacerdotum, & eorum qui habitant in domo Emeritorum.

XXIV.

SAcerdotes Emeriti ad solidam omnium virtutum perfectionem pro viribus conentur, utpote qui temporalibus curis alijsque negotijs liberati majorem facultatem habent, ad omnimodam vitæ integritatem incumbendi. Quamobrem viam veræ perfectionis ac Christianarum virtutum, quæ hominem nostrum tam interiorem, quàm exteriorem perficiunt, studiosé omnes & singuli teneant.

XXV.

Præcipué verò se perficiant in studio trium virtutum theologicarum, in Christiana pietate ergá Christum, Deiparam, & omnes Sanctos, in ardore animi ad Divina, in puritate intentionis, in studio solidarum virtutum.

tutum, in Christiana humilitate, & simplicitate, in prudentia, in scientia practica, & discretivá boni, & mali in agendo, in spiritu cœlestium consolationum, & oppositarum desolationum, ac tentationum, in principijs & regulis discretionis, quibus informamur contra nequitias concupiscentiæ carnis.

XXVI.

Eum exercitiorum spiritualium cursum, qui in stationibus omnibus huic vitæ Clericali addictis præscriptus est, omnes & singuli, quantùm per vires licet, diligenter observent, ut scilicet manè statutà horà surgant, preces matutinas cum examine conscientiæ simul persolvant, ijsque finitis, saltem per mediam horam sacræ meditationi vacent.

XXVII.

Tempus reliquum post meditationem usque ad quadrantem ante prandium recitationi horarum Canonicarum, celebrationi missæ, re-

rum,

rum cœlestium contemplationi, Sacræ Scripturæ, & spiritualium librorum lectioni, alijque piæ occupationi secundùm cujusque talentum, & superiorum directionem singuli utiliter impendant.

XXVIII.

Vno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum cum alijs consuetis juxtà stationes persolvant; tempore prandij, uti & cœnæ lectio sacra habeatur; post refectionem per duas horas circiter tempus indifferens relinquitur; posteà pro varietate personarum rursum seriæ, utilesquè magis occupationes juxta eorumdem superiorum ordinationẽ resumentur; Horà tertià post meridiem recitentur Vesperæ cum Completorio; unà horà ante cœnam, vel paulò priùs recitetur Matutinum cum laudibus pro die sequenti; ultimo deindè quadrante ante cœnam fiat præparatio pro meditatione sequentis diei; unà horà post cœnam recita-

citabunt Rosarium, cui subjungent examen conscientiæ eo modo quo in stationibus præscribitur.

XXIX.

Circa infirmos observetur, quod de charitate & discretione ijsdem exhibendà supra ordinatum est: Cui hic addendum, quod sicut tria sunt genera infirmorum, ita tribus quoque modis sublevari debeant; sunt enim infirmi primò qui debilem complexionem aut ab ipsa natura, aut ex accidente alio habentes charitativá curà, & indulgentià discretionis indigent; sunt secundò alij ~~infirmi~~ qui multis passionibus laborantes à superioribus, & alijs prudenter supportari debent; Tertiò sunt qui verè morbo aliquo decumbentes curà corporali charitativà opus habent. His omnibus charitativá compassione, & rationabili obsequio, secundùm cujusque præsentem necessitatem succurrendum esse charitas Christi requi-

quirit. Insuper omnis humanitas possibilis hujusmodi infirmis & debilibus exhibenda est, ut qui flagellati sunt à Domino (quia corpore infirmi sunt) à nobis in charitate Christi subleventur.

XXX.

Si qui superiorum judicio habiles fuerint, applicentur ad Sacræ Scripturæ interpretationem, ut sapidiorem genuini sensûs nucleum inde eruentes & breviter annotantes concionatoribus quasi officinam efficaciorum materiarum ad convertendos peccatores, & hæreticos ad manum porrigant. Inferioris intelligentiæ Sacerdotes in conficiendis munusculis catechistarum, aliisque similibus pro cujusque capacitate honestè occupentur.

XXXI.

Etsi Sacerdotes in ejusmodi domo commorantes curam animarum ob senium, vel alias causas ordinariè non

non ſint habituri, pro neceſſitate tamen locorum ad audiendas confeſſiones (In Eccleſiá propriá, vel in ſubſidium Parochorum in vicinia habitantium pro exigentia temporum) exponantur ij; quos ab Ordinarijs approbatos ſuperiores habiliores judicaverint. Similiter occupabuntur in ſermonibus familiaribus ad populum, in inſtituendis pijs Oratorijs per ſeptimanam aliquoties, in informandis Sacerdotibus & Clericis circa ritus, & cęremonias Eccleſiaſticas, unà cum exercitijs ſpiritualibus, in miſſionibus ad pagos, & oppida, ubi Iuxtà circumſtantias locorum id requiritur ad nutum Reverendiſſimorum Ordinariorum, & in alijs ſimilibus pijs exercitationibus. Circa alia obſervabunt Conſtitutiones, quæ pro Clericis in communi præſcriptæ ſunt.

De

De Sacerdotibus aliįſque poſt ſtudia ſua abſoluta ad hoc Inſtitutum ſuſcipi deſiderantibus in domo Emeritorum ad tempus bene erudiendis.

XXXII.

IN eadem Domo Emeritorum ad tempus aliquot erunt Sacerdotes illi, qui Inſtituto huic aſſociari deſiderant, donec ſcilicet in principijs Spiritualibus, & alijs in hac Clericali vitá obſervandis ſufficienter inſtructi fuerint, norintque modum meditandi, per examen conſcientiæ ſeſe recolligendi, & alia ad profectum in ſpiritu neceſſaria.

XXXIII.

Per ordinem quotidie certà determinatà horá inſtruantur circa diurnum curſum precum, & aliarum exercitationum ſpiritualium, videlicèt quas preces, & quá intentione quotidié Clerici perſolvere teneantur.

In

XXXIV.

In his sufficienter exercitati ad exercitium sacræ quotidianæ meditationis tam speculativè, quám practicè addiscendum inducantur; ad eum ferè modum, qui pro institutione Iuventutis est præscriptus.

XXXV.

Præterea per ordinem de Constitutionibus circa temperantiam, cohabitationem Socialem Clericorum, Cõmunitatem bonorum, separationem mulierum, & denique circa alia hujus Instituti puncta informentur, quantùm omnibus communiter scire fuerit necessarium.

XXXVI.

Denique eorum tam homo interior, quám exterior in exercitio virtutum tam speculativè, quám practicè instituatur, quomodò videlicet virtutes Christianas exercere, & passiones mortificare, quá item discretione exteriùs cum hominibus conversari debeant.

[Præ-

XXXVII.

Præcipué tamen exerceantur in humilitate, patientiâ, & propriæ voluntatis, bonorumque temporalium abnegatione. Vltimo mense fiat brevis prædictorum recapitulatio, quâ finitâ constantem voluntatem habentes ad exercitia spiritualia inducantur, & postmodùm ad juramentum quatuor substantialium admittantur.

XXXVIII.

Toto probationis tempore cursum quotidianum cum senioribus observabunt, & insuper singulis septimanis bis, die videlicet jovis, & Sabbathi confitebuntur; die verò Dominicâ & præcipuis festis ad accipiendum robur animæ Sacrà Synaxi reficientur. Vt assuescant in reliqua vita sua, ordinariâ cibi, potùsque dispensatione esse contenti, regulariter, nisi ægrotent, extra tempus prandij, & cœnæ abstineant.

Quomodò delinquentes in domo Emeritorum accommodandi, ac tractandi ſint.

XXXIX.

IN ſuperiori contignatione domûs Emeritorum pro Clericis & Sacerdotibus graviter delinquentibus, aut incorrigibilibus ſeparetur locus, & in aliquot cubicula interdiſtinguatur, ita tamen ne emeritis Sacerdotibus moleſtia, & incommodum cauſetur; eorum feneſtræ ferreis clathris bene muniantur; Ianuæ clauſuram ad prohibendum exitum habeant, ad quem ſolus ſuperior claves ſibi retinebit: medium januæ ad deferendos cibos, aliaque neceſſaria ſic accommodetur, ut poſſit occludi.

XL.

Ad honeſtatem Clericalem ſalvam conſervandam, & veram charitatem oſtendendam etiam diſcoli in domo Eme-

Emeritorum mediocri victu sustententur; lecto quoque, & alio necessario vestitu, quantum pœnitentiæ ad conservandam corporis munditiem concedi potest, non priventur.

X L I.

Cursum quotidianorum exercitiorum spiritualium omnibus huius Instituti Clericis communem quotidie pro se persolvant; reliquum tempus in consideratione, & seriâ detestatione peccatorum suorum, librorum lectione, & voluntariâ ejusmodi exercitiorum susceptione, quæ tum ad expianda peccata, tum ad extirpanda vitia præcipuè conducant, piè, utiliterquè transigant. Capella domestica sic approximata eorum habitationi pateat, ut omnes quotidiè per cancellos prospicientes audire sacrum valeant.

X L I I.

Pater eorum spiritualis frequenter eos sermonibus exhortetur ad patientiam

tiam in subeunda statuta, pœnitentia consoletur pusillanimes, puniat delinquentes, compescat insolentes, singulis octo diebus confiteantur, & communicent, quod præcipuis anni diebus festis similiter ipsis permittatur, dummodò digni ad hoc inveniantur.

XLIII.

Nemo ad ipsorum colloquium ordinariè admittatur nisi Pater Spiritualis, & Superior, quosqué admittere eidem Superiori in Domino visum fuerit. In morbis eorum cura habeatur, eademque charitas exhibeatur, quæ superiùs pro alijs Clericis infirmis fuit instituta, similiter tractentur mortui, si pié in Domino obierint.

XLIV.

Quod si quis solidis argumentis veram emendationem præsetulerit, sufficientemque pœnitentiam super peccata perpetrata egerit, superior

pro

pro sua discretione cum præscitu, & consensu Reverendissimi Ordinarij eum liberabit, & cum senioribus vitam degere permittet, si aliò utiliter, & securé & absqué scandalo destinari non possit.

NObis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportuné providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolicâ dignaremur. Nos igitur eosdem exponentes, quorum strenuos in vineâ Domini labores ad animarum salutem multùm utilitatis allaturos esse in Domino speramus, amplioris favore gratiæ prosequi volentes, & eorum singulares personas à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à jure vel ab homine

mine quavis occaſione vel cauſá latis ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de congregationis nõnullorum ex Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, & aliquorum ex dilectis filijs Romanæ Curiæ Prælatis ad ſupradictas Conſtitutiones examinandas á nobis ſpecialiter deputatæ, quæ rem maturé diſcuſſit, conſilio, omnes & ſingulas Conſtitutiones præinſertas auctoritate Apoſtolicá Tenore præſentium confirmamus pariter, & approbamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & ſingulos Iuris & facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſupplemus. Decernentes eaſdem præſentes Litteras, ac Conſtitutiones præinſertas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios

rios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit in omnibus & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivé inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcunque Iudices Ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his á quoquam quávis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non quatenus opus ſit quibuſvis etiam juramento Confirmatione Apoſtolicá vel quávis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus; privilegijs quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum Tenores præſentibus pro plené & ſuffi-

ſufficienter expreſſis, & ad Verbum inſertis habentes, illis aliás in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hâc vice duntaxat ſpecialiter & expreſſé derogamus cęteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, ut earundem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſticâ dignitate, conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in Iudicio, quám extra illud ubique locorum habeatur, quę haberetur ipſis præſentibus ſi forent exhibitę, vel oſtenſę. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die xvij. Auguſti MDCLXXXIV. Pontificatùs noſtri Anno octavo.

I. G. Sluſius.

INDEX.

Iura-

Pars Secunda.

Di-

Pars Tertia.

F I N I S.